

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на отбраната

София, п.к.1092, ул. “Дякон Игнатий” № 3; тел.: 02 / 92 20922; факс: 02 / 987 96 93

АКТУАЛИЗИРАН ПРОЕКТ ЗА ИНВЕСТИЦИОНЕН РАЗХОД

**ПРИДОБИВАНЕ НА МНОГОФУНКЦИОНАЛЕН
МОДУЛЕН ПАТРУЛЕН КОРАБ ЗА ВМС**

София
2018

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД.....	6
1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	10
1.1. Наименование на проекта	10
1.2. Основание за разработване	10
1.3. Цел на проекта.....	10
1.4. Способности, постигани с реализацията на проекта.....	10
1.5. Задачи на проекта	11
1.6. Проектна готовност	11
1.7. Основни допускания.....	12
2. НЕОБХОДИМОСТ ОТ НОВИ МОДУЛНИ ПАТРУЛНИ КОРАБИ.....	13
2.1. Задачи на ВМС	13
2.1.1. Задачи на ВМС, произтичащи от национални документи	13
2.1.2. Задачи на ВМС, произтичащи от съюзни ангажименти.....	14
2.2. Дефицит от способности.....	15
2.3. Възможности на Въоръжените сили за гарантиране на националната сигурност	15
2.4. Външнополитически фактори	15
3. ОБХВАТ	17
3.1. Основни изисквания към многофункционалните модулни патрулни кораби	17
3.2. Необходими бойни възможности на корабите	18
3.3. Необходим брой кораби	18
3.4. Основно въоръжение и корабни изделия (Основна конфигурация).....	18
3.5. Допълнително въоръжение и корабни изделия (опции)	19
3.5.1. Минимални изисквания към дейностите, включени в обхвата на понятието FFBNW (Fitted for, but not with).....	20
3.6. Изисквания към въоръжението и корабните изделия	21
3.6.1. Въоръжение и сензори.....	21
3.6.2. Автоматизирана бойна система за управление (АБСУ) на кораба.	21
3.6.3. КИС на кораба.	21

3.6.4. Специално оборудване	21
3.7. Основни изисквания към първоначалния комплект ЗИП и резервни части	22
3.8. Основни изисквания към обучението на екипажите на двата много-функционални модулни патрулни кораба	22
3.9. Основни изисквания към Интегрираната логистична поддръжка	22
3.10. Особености, свързани с реализацията на проекта:	22
3.11. Опции при сключването на договор за реализацията на проекта	23
3.12. Времеви параметри	23
3.13. Участващи институции	24
4. ВАРИАНТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА.....	25
4.1. Сравнителен анализ между алтернативите за придобиване на патрулен кораб.....	25
4.1.1 Разработване и производство на нов отбранителен продукт.....	26
4.1.2. Модернизация на съществуващ отбранителен продукт	26
4.1.3. Наемане, дарение или предоставяне за безвъзмездно ползване за определен срок на отбранителен продукт	26
4.1.4. Придобиване чрез участие в по линия на НАТО и ЕС, двустранни и многонационални инициативи;.....	27
4.1.5. Придобиване на отбранителен продукт втора употреба	28
4.1.6. Придобиване чрез закупуване на съществуващ вече нов отбранителен продукт (модифициран за нуждите на ВМС) или производство по лиценз.	28
4.1.7. Придобиване чрез комбинация от разработване на нов продукт и модификация на съществуващ такъв.....	28
4.1.8. Сравнителен анализ на алтернативите - критерии и резултати.....	29
4.2 Анализ на постъпилите предложения.....	30
4.2.1. Анализ на предлаганото оборудване, въоръжение и сензори.....	31
4.2.2. Анализ на цените на предлаганите отбранителни продукти.	31
4.2.3. Основни изводи от постъпилите отговори.	32
4.3 Възможност за възлагане на производство и/или поддръжката на новите кораби от български фирми.....	32
4.3.1. Кратка характеристика на основните предприятия и организации.	34

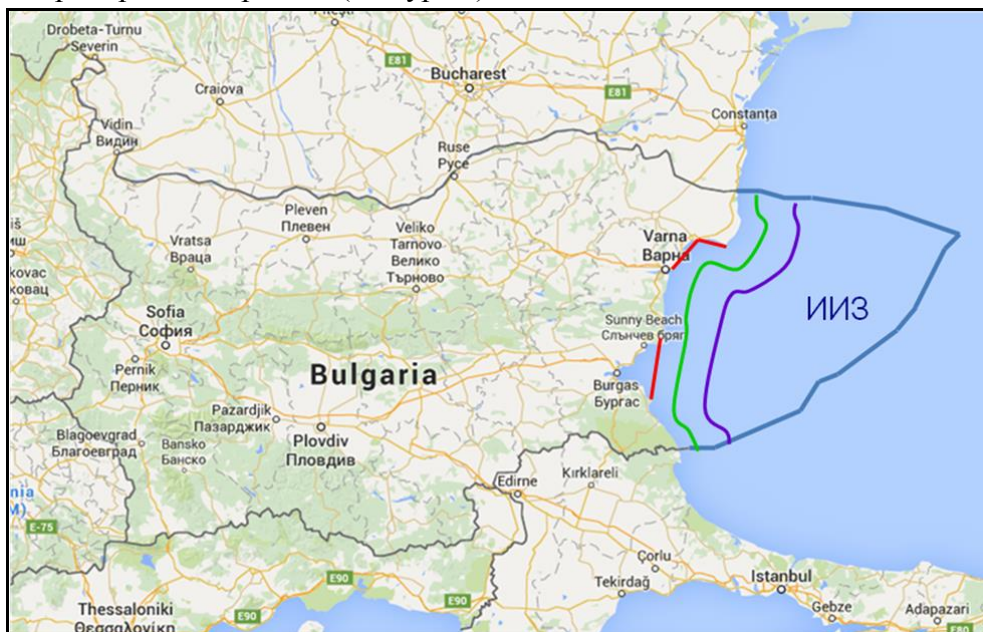
4.4 Икономически анализ на социално-икономическите ползи за Република България от реализацията на проекта.....	38
4.4.1. Пряк и косвен ефект за българската икономика	38
4.4.2. Регионален план за развитие на Североизточен район за периода 2014 г. – 2020 г..	38
4.4.3. Морска индустрия.	39
4.4.4. Анализ разходи-ползи.....	41
5. ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ	43
5.1. Стойност на проекта	43
5.2. Начин на плащане	43
5.3. Източници на финансиране на проекта	43
5.4. Размер и валута на необходимите финансови средства.....	43
6. ГАРАНТИРАНЕ РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ОТБРАНИТЕЛНА ИНДУСТРИАЛНА БАЗА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.....	44
7. ИНДУСТРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	44
8. ВЪЗМОЖНИ ПРАВНИ ПОДХОДИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА	45
9. ПРИМЕРЕН РАЗЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОЕКТА	46
10. РИСКОВЕ	48
10.1. Идентифициране на рисковете.	48
10.2. Действия по намаляване влиянието на рисковете.	49
10.3. Вариант за действие при настъпване на рисковете.	50

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

1. АБСУ – Автоматизирана Бойна Система за Управление.
2. АУ – Артилерийска установка.
3. АРМ – Автоматизирано работно място.
4. АЦП – Аналогово-цифров преобразувател.
5. БКР – Български корабен регистър.
6. БИУС – Бойна информационно-управляваща система.
7. ВиТ – Въоръжение и техника.
8. вmb – Военноморска база.
9. ГД – Главен двигател.
10. ГРТ – Главно разпределително табло.
11. ГСМ – Гориво – смазочни материали.
12. ЕЕС – Електро-енергетична система.
13. ЕПР – Ефективна повърхност на разсейване.
14. ЕМС – Електромагнитна съвместимост.
15. ЗИП – Запасни инструменти и принадлежности.
16. КВ – Къси вълни.
17. КДУ – Корабна дозиметрична установка.
18. КЕУ – Корабна енергетична уредба.
19. КИС – Комуникационно- информационна система.
20. КП – Команден пункт.
21. МППСМ – Международни правила за предпазване от сблъскване на море.
22. ТА – Торпеден апарат.
23. ПВО – Противовъздушна отбрана.
24. ПДСС – Подводно-диверсионни сили и средства.
25. ПЕЖ – Пост за енергетика и живучест.
26. ПКР – Противокорабна ракета.
27. ПРО – Противоракетна отбрана.
28. ПУ – Пускова установка.
29. ПУС – Прибори за управление на стрелбата.
30. РЕС – Радиоелектронни средства.
31. СДВ, ДВ и СВ – свръхдълги вълни, дълги вълни, средни вълни
32. ССН – Система за самонасочване.
33. СДК – Система за дозиметричен контрол.
34. УЗПС – Ултразвукова подводна свръзка.
35. УКВ – Ултракъси вълни.
36. ХАК – Хидроакустичен комплекс.
37. ХАС – Хидроакустична станция.
38. ЦПУ – Централен пост за управление.
39. ЦБУ – Център за бойно управление.
40. ЯХБЗ – Ядрено-химическа и биологическа защита.
41. ЯХБО – Ядрено, химическо и биологическо оръжие.
42. WECDIS – Система за визуализиране на електронни карти за военни кораби (Warship Electronic Chart Display and Information System).
43. GMDSS – Световна морска система за бедствие и безопасност (Global Maritime Distress and Safety System).
44. GPS – Глобална система за позициониране (Global Positioning System).
45. HF – Къси вълни/Висока честота (High Frequency).
46. INMARSAT – Международна сателитна система (International Maritime Satellite).
47. VLF – Свръх дълги вълни/Свръх ниска честота (Very Low Frequency).
48. LF – Дълги вълни/Ниска честота (Low Frequency).
49. MF – Средни вълни/Средна честота (Middle Frequency).

УВОД

Морските пространства на Република България обхващат вътрешните морски води, териториалното море, прилежащата зона, континенталния шелф и изключителната икономическа зона, с обща площ 35 410 кв. км., което представлява 32 % от площта на сухопътната територия на страната (Фигура 1).

Фигура 1. Морски пространства на Република България.

Наличието на залежи от природен газ в морските пространства на Република България предоставя възможност за значителен икономически растеж и енергийна независимост на страната (Фигура 2).

Фигура 2. Находища на нефт и газ в Черно море.

Неслучайно, икономическият просперитет на всяка морска държава се обуславя от способността ѝ да упражнява правомощията си по отношение на морския ѝ суверинитет.

Контролът на 85% от морските пространства, където се разпростират суверенните права на Република България (прилежащата зона и изключителната икономическа зона), се осъществява съвместно от МО, МВР, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, като фактически само Военноморските сили имат реални способности за това.

Отбраната на тази част от морските пространства е поверена на ВМС във връзка с чл. 131 ал.1 от ЗОВСРБ, според който отбраната на страната е възложена ВС на РБ, и се изпълнява самостоятелно или съвместно с формирания на въоръжените сили на съюзни държави. **Изпълнението на тази задача от ВМС няма алтернатива, както в национален, така и в съюзен формат.**

Съгласно чл 57, ал.1, т.3 от ЗОВСРБ, на Въоръжените сили се възлагат задачи и по участие в охраната на държавната граница, като по отношение на морската държавна граница този ангажимент на ВС може да бъде изпълняван единствено от ВМС.

Към момента над 80 % от търговския поток на страната ни се осъществява по море, което изисква гарантиране свободата на корабоплаването и безопасността на морските превози и комуникации, което е изцяло в правомощията на ВМС. Това определя ВМС, като вид Въоръжени сили, чиято дейност има директно влияние върху икономическия растеж на Република България.

В системата на колективната сигурност на НАТО и ЕС акваторията на Черно море има важно гео-стратегическо значение, което поставя акцент върху засиленото постоянно морско присъствие и контрол в района.

От казаното дотук е видно, че мисията на Военноморските сили е актуална и правилно определена в следната формулировка: “ВМС защитават интересите на Република България в морските пространства, гарантират нейния морски суверенитет и подготвят формирания за участие в подкрепа на международния мир и сигурност и за оказване помощ на населението при бедствия, аварии и катастрофи”.

Основен дял в изграждането на способностите на ВМС имат патрулните кораби. Те са основен род сили от състава на Военноморските сили, които са предназначени да водят бойни действия против надводен, подводен и въздушен противник. Поради тези свои уникални способности, същите формират гръбнака на всяко едно военноморско съединение. Те се привличат за изпълнение на тактически действия като осигуряване охраната на корабни формирания, патрулиране, бординг, минна постановка и др.

В състава на патрулните сили от ВМС на Република България влизат шест бойни кораба, от които 3 са произведени в бившия СССР и 3 са белгийско производство, клас Е-71, придобити като втора ръка през 2005 г. и 2008 г. Произведените в бившия СССР кораби отстъпват на съвременните тенденции в развитието на оръжието и техниката и изпитват сериозни проблеми с поддръжката и доставката на резервни части. Тези кораби не са оперативно съвместими със силите на НАТО, което прави невъзможно тяхното участие в колективната отбрана на Алианса.

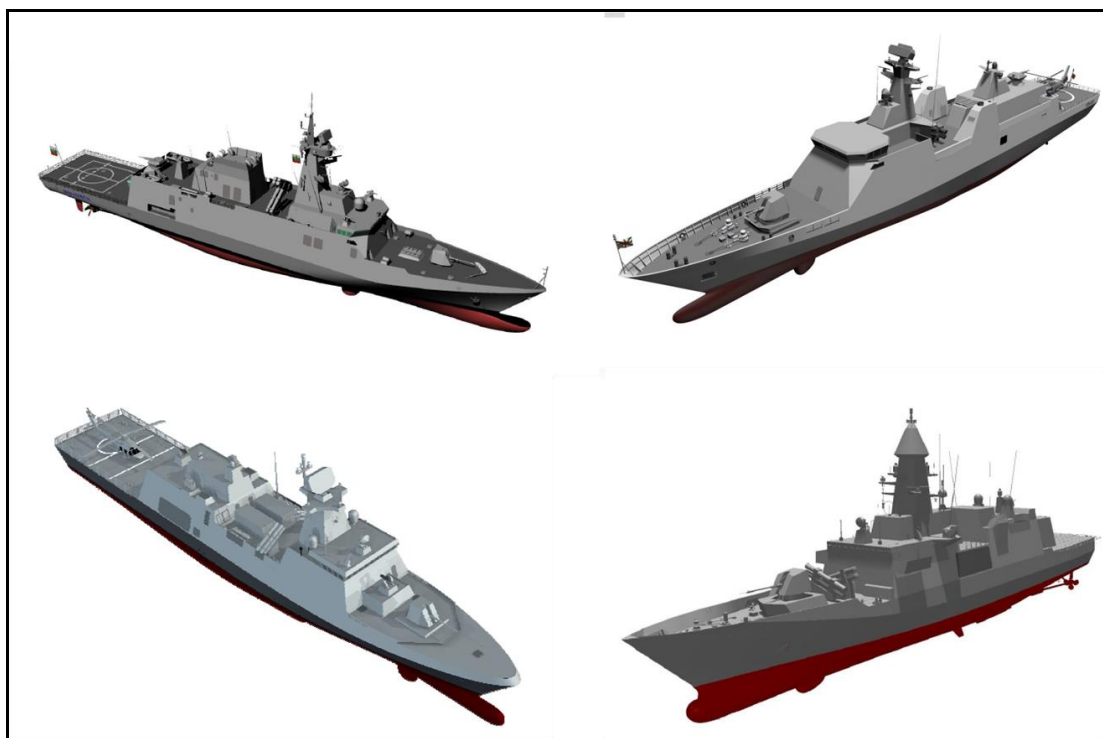
С цел преодоляване недостига в способностите, които ВМС трябва да поддържат и за придобиване на способности за палубно базиране и управление на вертолети AS 565MB “Panther”, както и използване на Безпилотни летателни апарати (БЛА), е целесъобразно част от наличните към момента шест бойни кораба във ВМС да се заменят със съвременни патрулни кораби, които ще могат да изпълняват пълния спектър от задачи на патрулните сили, при участието на ВМС в трите мисии на Въоръжените сили на Република България:

- Отбрана;
- Подкрепа на международния мир и сигурност;
- Принос към националната сигурност в мирно време.

Оперативните разчети показват, че за да се удовлетворят нуждите на националната сигурност и поетите международни ангажименти са необходими 4 нови кораба, които ще бъдат напълно съвместими със силите на съюзниците. За съжаление, към момента финансово реализуем е вариантът да се придобият 2 нови патрулни кораба и да се извърши частична модернизация на фрегатите, клас Е-71.

Във връзка с изпълнението на инвестиционните проекти „Модернизация на фрегати клас Е-71” и „Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС”, през 2015 г., Министерство на отбраната изпрати искания за предоставяне на информация (Request for Information-RFI) до основни корабостроителни компании и производители на въоръжение и техника.

Към 03.11.2015 г., във връзка с проекта бяха получени отговори от единадесет български и чуждестранни компании, като осем от тях са от корабостроителници с конкретни предложения за проекти, както следва: „DCNS“ (NAVAL GROUP), „Fr.Lurssen Werft GmbH & Co.KG“, „BAE Systems“, „DAMEN“, „МТГ–Делфин“, „Fincantieri“, „Navantia“, „ThyssenKrupp” (Фигура 3).

Фигура 3. Изображения на част от получените предложения за проекти.

С решение на 43-то Народно събрание от 2 юни 2016 г., беше приет Проект за инвестиционен разход, за придобиването на 2 многофункционални модулни патрулни кораба за ВМС (с прогнозна максимална стойност 820 милиона лева). В тази връзка с РМС-156/16.03.2017 г. беше определено наличието на основен интерес, свързан със сигурността на страната, който следва да бъде защитен при реализацията на проекта – морският суверенитет.

В изпълнение на решението на Министерския съвет бяха изпратени покани за потвърждаване на интереса до осемте корабостроителни компании, притежаващи проекти, отговарящи на изискванията на ВМС, които са декларирали значителни възможности за покриване на изискванията за реализация на Проекта след първоначалното запитване през 2015 г. с конкретни предложения, както следва: „DCNS“ (NAVAL GROUP), „Fr.Lurssen Werft GmbH & Co.KG“, „BAE Systems“, „DAMEN“, „МТГ-Делфин“, „Fincantieri“, „Navantia“ и „ThyssenKrupp“.

Към 14.06.2017 г., седем корабостроителни компании потвърдиха желанието си за участие в процедурата, като единствено „BAE Systems“ писмено информира МО, че няма да участва в процедурата. В установения срок за подаване на оферти – 17.00 ч.на 23.10.2017 г., постъпи само една оферта от „МТГ-ДЕЛФИН“ АД, която покриваше изискванията на Министерство на отбраната. В процеса на подготовка за сключване на договор, на 20.12.2017 г., представителите на „МТГ-Делфин“ АД депозираха писмо, с което се оттегляха от участие в преговорите, като основната посочена причина беше влязлото в сила от 01.01.2017 г., облагане с ДДС, което не беше предвидено при приемането на проекта за инвестиционен разход от Народното събрание през 2016 г.

Настоящият вариант на ПИР следва да отчете промените настъпили в Закон за ДДС, считано от 01.01.2017 г., след приемането на проекта за инвестиционен разход от Народното събрание през 2016 г.

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Наименование на проекта

Придобиване на многофункционален модулнен патрулен кораб за ВМС.

1.2. Основание за разработване

Настоящият проект е разработен в изпълнение на:

- чл. 16, т.7а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ);
- „План за развитие на въоръжените сили до 2020“;
- „Програма за развитие на отбранителните способности на Въоръжените сили на Република България 2020“.

1.3. Цел на проекта

Целта на проекта е придобиването на два многофункционални модулни патрулни кораби, притежаващи способности да участват в широк спектър от морски операции на НАТО и ЕС, които да заменят част от наличните във ВМС кораби руско производство, неподлежащи на модернизация.

1.4. Способности, постигнати с реализацията на проекта

Голяма част от способностите, които ВМС трябва да поддържат се осигуряват от бойните кораби на ВМС, както следва:

- **способност за водене на бойни действия в морските пространства (борба с надводен, въздушен и подводен противник);**
- **способност за контрол на корабоплаването;**
- **способност за борба с асиметрични заплахи на море;**
- **способност за търсене и спасяване на море;**
- **способност за ескорт на търговски и военни кораби;**
- **способност за защита на националните морски пространства и критичната инфраструктура;**
- **способност за защита на морските комуникации и стопанската дейност на море;**
- **способност за защита на стратегически важните енергийни обекти на страната;**
- **способност за осигуряване на базирането и управлението на вертолети AS 565MB “Panther”;**
- **способност за осигуряване използването на безпилотни летателни системи.**

С придобиването на съвременни модулни патрулни кораби с по-добро въоръжение, с по-голяма мореходност и автономност, и с възможност за базиране на вертолети, ще се усъвършенстват способностите на ВМС, както следва:

- постигане на пълна оперативна съвместимост и възможности за участие в операции на НАТО и ЕС;
- изпълнение на поетите ангажименти по най-важната част от пакета ЦС 2017 в частта му за ВМС;
- поддържане на декларираните сили за участие в Сили за отговор на НАТО (eNRF) и постоянните военноморски групи на НАТО;
- охрана и защита на критичната морска инфраструктура, осигуряваща използването на националните морски пространства с необходимата ефективност;

- защита на търговските морски пътища (SLOCs);
- участие в охраната на морската държавна граница;
- оказване съдействие на МВР (ГД „Гранична полиция“) в борбата с нелегалната миграция, тероризма, организираната престъпност и трафика на наркотици, хора и оръжия, когато техните способности са недостатъчни за ефективно противодействие.

Придобиването на съвременни патрулни кораби ще позволи поетапното извеждане от експлоатация на патрулните кораби руско производство, с което в значителна степен ще бъде преодоляна зависимостта на поддръжката на военна техника от доставките от Руската федерация, като бойните способности на ВМС ще бъдат значително увеличени, без да се допусне намаляване броя на бойните кораби.

1.5. Задачи на проекта

Основната задача на проекта за инвестиционен разход е да определи необходимите параметри и дейности за придобиване и експлоатация на два многофункционални модулни патрулни кораба за нуждите на Въоръжените сили на Република България.

За нейното постигане се решават следните частни задачи:

- определяне на обхвата на проекта;
- определяне на времевите параметри на проекта;
- определяне на финансовата рамка на проекта.

Решаването на посочените задачи ще способства за вземане на информирано решение от Народното събрание относно реализацията на проекта за инвестиционните разход за придобиване на два многофункционални модулни патрулни кораби за нуждите на Въоръжените сили.

1.6. Проектна готовност

Настоящият проект за инвестиционен разход се явява актуализирана версия на проекта за инвестиционен разход, приет с Решение на Народното събрание на 02.06.2016 г., обнародвано в ДВ брой 43/07.06.2016 г.

При актуализацията на проекта са отчетени настъпилите промени в Закон за Данък върху добавената стойност, считано от 01.01.2017 г., получените отговори на искания за предоставяне на информация (Request for Information-RFI), изпратени от министерството на отбраната през 2015 г., постъпила единствена оферта в отговор на изпратената от Министерството на отбраната Покана за предоставяне на оферти (Request for Proposal – RFP, до определените потенциални изпълнители съгласно РМС-156/17.03.2017 г., извършения последващ анализ в Министерство на отбраната на причините за оттегляне на единствения кандидат, предоставил оферта за реализацията на проекта, както и за причините за неподдаване на оферти от останалите участници.

За подготовката на проекта за инвестиционен разход и неговата актуализация са изготвени следните основни документи:

- Доклад за отбранителна способност “Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС” с рег. № 20-26-691/07.03.2014 г., утвърден от министъра на отбраната, на основание Протокол № 35/17.07.2013 г. от заседание на Съвета по отбранителни способности към министъра на отбраната на Република България, проведено на 16.07.2013 г.;
- Документ за инициране на проект “Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС”, приет на проведеното на 25.11.2014 г. заседание на Борда за управление на портфолиото от проекти, като съгласно заповед ОХ-336/22.05.2015 г., проектът

е включен в “Портфолио от проекти и проектни приоритети на Министерство на отбраната приети през 2015 г.”;

- Изходно задание за разработване на тактико-техническо задание (ТТЗ) “Многофункционален модулен патрулен кораб” с рег. № 7416/04.12.2015 г.;

- Концепция за изграждане на отбранителна способност “Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС” с рег. № РД-89-1/01.03.2016 г., приета на заседание на Съвет по въоръженията (11.11.2016 г.) и на Съвета по отбрана (22.02.2016 г.), утвърдена от министъра на отбраната;

- Актуализиран Документ за инициране на проект “Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС”, приет на проведеното на 9.02.2016 г. заседание на Борда за управление на портфолиото от проекти;

- Тактико-техническо задание (ТТЗ) “Многофункционален модулен патрулен кораб” ТТЗ М96.0061.16-ВО.

1.7. Основни допускания

- За периода на придобиване и оперативно използване на новите многофункционални модулни патрулни кораби, България ще продължи да бъде пълноправен и лоялен член на НАТО и ЕС;

- Икономическата среда в България и света няма да претърпи съществена промяна за периода на придобиване и усвояване на новите многофункционални модулни патрулни кораби;

- Обхватът и сложността на задачите на българските ВМС ще се разширяват;

- Ще се засилва необходимостта от оперативна съвместимост и участие на формирания от въоръжените сили в коалиционни и съюзни операции;

- Ще бъдат осигурени финансови средства за изпълнението на проекта.

2. НЕОБХОДИМОСТ ОТ НОВИ МОДУЛНИ ПАТРУЛНИ КОРАБИ

2.1. Задачи на ВМС

Военноморски сили изпълняват важни задачи в системата за национална и колективна сигурност и тяхното изпълнение изисква модерни и боеспособни сили.

Необходимостта от ускорено изграждане на отбранителните способности за ВМС се обуславя от следните основни фактори:

- необходимостта от безкомпромисно гарантиране на морския суверенитет на страната и защитата на националните интереси на Р България в Изключителната икономическа зона, с акцент върху енергийната сигурност и охраната на морските съоръжения за добив на газ и нефт;
- динамичната, сложната и противоречива среда за сигурност в Черно море, предизвикана от съществуващи междудържавни конфликти и дисбаланса на силите между крайбрежните страни, които са с негативна тенденция за задълбочаване;
- защитата свободата на корабоплаването и морските превози, съставляващи над 80% от общия стокообмен на Република България;
- поетите национални ангажименти в рамките на НАТО по изпълнение на Мерките за потвърждаване на сигурността (Assurance Measures) от Плана за готовност за действие (RAP), Мерките за адаптирано предно присъствие (tFP) в Черно море и усилване на Постоянните военноморски групи на НАТО при развърщането им в района;
- препоръката на НАТО, получена при последния преглед на отбранителните способности на НАТО (DPCS - 2017) за реализирането на проекта за ммпк, като решаващ за изпълнението на пакета ЦС 2017 в частта му за ВМС;
- нуждата от по-тясно военноморско сътрудничество между страните-членки на НАТО, която може да бъде реализирана чрез различни инициативи в Черно море;
- ангажиментите на Р България за участие в операции за морска сигурност на НАТО.

Тези фактори определят необходимостта от поддържане на по-висока готовност от патрулните кораби с възможност за продължително развърщане, което се постига чрез увеличаване броя на бойните кораби и удовлетворяване на съвременните изисквания за техническото им състояние.

2.1.1. Задачи на ВМС, произтичащи от национални документи

За участие в изпълнението на мисиите на Въоръжените сили, Военноморските сили поддържат и развиват оперативни способности за изпълнение на следните задачи:

2.1.1.1. По мисия „Отбрана”

Задачите, свързани с гарантирането на националния суверенитет и независимост, защита на териториалната цялост на страната в условията на чл. 5 от Вашингтонския договор, са следните:

- Непрекъснато наблюдение и оповестяване за обстановката в морските пространства, контрол на корабоплаването, защита на морските комуникации и стопанската дейност на море;
- Участие в съвместни операции за отбрана на територията и морските пространства на Република България в системата на колективната отбрана;
- Участие в колективни отбранителни действия извън територията на страната.

2.1.1.2. По мисия „Подкрепа на международния мир и сигурност”

Военноморските сили подготвят и поддържат в готовност формирования, съгласно политическото ниво на амбиция в отбраната за изпълнение на задачи в международни операции в отговор на кризи, извън територията на страната, както следва:

- Наблюдение, разузнаване за обстановката и контрол в зоната на операцията;
- Участие в съвместни и/или многонационални операции по борба с тероризма;
- Участие в хуманитарни, евакуационни и спасителни операции;
- Участие в международни операции по морска сигурност (ембаргови операции, борба с пиратството на море, борба с незаконния трафик на хора, стоки, конвенционални оръжия и оръжия за масово поразяване, борба с незаконната миграция по море, защита на критичната инфраструктура).

За изпълнение на тези задачи Военноморските сили участват с декларираните сили, в рамките на ресурсния еквивалент за участие на една фрегата, за период до шест месеца, в рамките на една година.

2.1.1.3. По мисия „Принос към националната сигурност в мирно време”

- Участие в дейности по прилагане на националното законодателство във вътрешните морски води, териториалното море, прилежащата зона, континенталния шелф и изключителната икономическа зона, съвместно с Министерство на вътрешните работи и Министерство на транспорта;
- Оказване на съдействие на органите на държавната и местната власт за защита на населението, националното стопанство и инфраструктурата при кризи от невоенен характер и ликвидиране на последствията от тях;
- Участие в осигуряването на навигационната безопасност на корабоплаването (поддържането на системата за разделно движение и фарватерите за военните кораби, система за навигационно ограждане, фарова служба, издаване на навигационни карти и известия до мореплавателите);
- Участие в защитата на важни стратегически обекти и морската критична инфраструктура;
- Участие в борбата с организираната престъпност и трафика на наркотици, хора и оръжия;
- Участие в борба с незаконната миграция по море;
- Участие в търсене и спасяване на хора на море и в хуманитарни и евакуационни операции.

2.1.2. Задачи на ВМС, произтичащи от съюзни ангажименти

Република България е поела редица международни ангажименти по линия на членството в НАТО и ЕС, които касаят Военноморските сили, както следва:

1. Поддържане на готовност за участие в мисии на НАТО на две фрегати (готовност до 180 дни) в съответствие с изискванията на Цел за способност M1501, като същите са декларирани и за Общата политика за сигурност и отбрана на ЕС.
2. Участие в състава на Силите за отговор на НАТО (NRF) с една фрегата и един противоминен кораб през 2018, 2019 и 2020 г.
3. Ежегодно, ВМС на Република България участват с една фрегата, за период до 40 дни, в Средиземно море, *в операцията на НАТО “Sea Guardian”*.
4. Планирано участие в състава на постоянните групи на НАТО (SNMGs) за период от 20 дни за 2018, 2019 и 2020 г.

2.2. Дефицит от способности

Патрулните кораби, руско производство се експлоатират над 30 години, а тяхното оборудване и въоръжение са морално остарели и значително отстъпват на съвременните образци. Производството на резервни части за тях е спряно или са наложени ограничения за внос, което силно ограничава възможността за своевременно въвеждане материалната част в строя и плановото поддържане. Всичко това значително редуцира способностите на ВМС за водене на бойни действия против подводници, надводен и въздушен противник, което води до натрупването на значителен недостиг в областта на водене на основните видове бойни действия.

В допълнение, тези кораби не са оперативно съвместими със силите на НАТО, което прави невъзможно тяхното участие в колективната отбрана на Алианса, което от своя страна води до спад в доверието към Република България от страна на съюзниците от НАТО и ЕС.

Пълната модернизация на фрегатите клас Е-71 ще повиши способностите на ВМС в средно-срочен план (до 10-15 години), но ще изисква почти същия финансов ресурс за реализация, както придобиването на нови патрулни кораби. Освен това, с излизането извън строя на корабите руско производство, поради изтичане на жизнения им цикъл (до 2-3 години), ще се задълбочи дефицита от корабни единици. В това отношение подмяната им с нови патрулни кораби няма алтернатива.

2.3. Възможности на Въоръжените сили за гарантиране на националната сигурност

С цел определяне на реалните възможности на Въоръжените сили за гарантиране на националната сигурност на Република България, беше направена задълбочена оценка на предизвикателствата, рисковете и заплахите в съвременната стратегическа среда, както и на възможните сценарии, при които би се наложило използване на въоръжените сили за тяхното посрещане и неутрализиране.

Утвърдените на 10.04.2018 г. от Съвета по отбрана планиращи сценарии са разработени в съответствие с новата среда за сигурност и покриват напълно вариантите за използване на Въоръжените сили при различни потенциални заплахи/ситуации. В шест от дванадесетте сценария, включително в определените като най-реалистични и с най-голям риск за националната сигурност, разработената концепция на операцията предвижда използването на съвременни многофункционални бойни кораби, като най-ефективно средство за преодоляване на явния дефицит от способности на Въоръжените сили.

Основание за това са възможностите на многофункционалните модулни патрулни кораби да изпълняват пълния спектър от основните видове бойни действия (против подводен, надводен и въздушен противник).

2.4. Външнополитически фактори

Неразрешените кризи с геополитическа значимост, процесите на дестабилизация в Черноморския регион и Източното Средиземноморие, международния тероризъм, миграционния натиск, конфликтите в Близкия Изток и Азия, продължават да излагат на риск сигурността в региона и водят до отявлен дисбаланс във военноморската област.

Увеличава се дисбаланса на силите в Черноморския басейн, като се наблюдава рязко увеличаване на потенциала и бърза модернизация на Черноморския флот на Руската Федерация. От 2015 г. насам бяха получени три нови фрегати пр.11356, шест подводници с крилати ракети пр.636.3 („Кило II“) и повече от десет противодиверсионни и патрулни

катори. Паралелно с придобиването на бойни кораби, флота бе модернизиран с два буксирни кораба ново поколение, модулни водолазни платформи и други спомагателни плователни съдове. Към всичко изброено трябва да се акцентира и върху корабостроителната програма на Руската Федерация, като от планираните 34 платформи за Черноморския флот, през текущата година 16 кораба (три фрегати и тринадесет корвети, въоръжени с далекобойни крилати ракети "Калибър" и "Оникс") са в различни фази на строителство и заводски изпитания.

Същевременно, Република Турция също реализира програми за нови ударни възможности на своите ВМС, които да са адекватни на съвременната специфика на военните операции. В ход е реализация на проекти за строеж на универсален десантен кораб-док-1 (тип "Anadolu"), корвети-12 (тип "MILGEM") и подводници-6 (тип "U-214-TN/1800"), а турски перспективни образци противокорабни ракети "SOM" ("Stand-off Missile") и "ATMACA", осигуряващи голяма максимална дистанция на стрелба, са в различни етапи на изпитания.

С така създамата се перспектива за развитие в региона в сферата на военноморския компонент, Румъния също декларира намерения за модернизация на военноморските сили. В съответствие с утвърдените планове за развитие на ВС до 2026 г., ВМС на Румъния се очаква да придобият четири многофункционални корвети (проект "SIGMA"), до два дивизионни комплекта далекобойни брегови противокорабни ракетни комплекси, както и да модернизират две фрегати (тип „22“) и три ракетни корвети (тип „Тарантул“). Оповестени са намерения и за придобиване на до две подводници от малък тип. С реализирането на тези планове, ударните способности на ВМС на Румъния ще нараснат осезаемо и ще осигурят както бреговата отбрана на румънското крайбрежие, така и съдържащи функции в северозападната част на Черно море, по отношение действията на корабите и подводниците от Черноморския флот на Русия.

Нарастналите миграционни потоци, в следствие на кризата в Близкия Изток имат значително въздействие върху морската сигурност в региона. Изолираните случаи на нелегален трафик на хора в Черно море са признак за предстоящо нарастване използването на морските коридори за нелегална имиграция, особено след затягане контрола на сухопътната граница.

Всичко казано до тук обуславя нарастването на значимостта на ефективното изпълнение на специфичните задачи на патрулните кораби от ВМС на Република България, както и запълването на дефицита от критични способности за ВМС.

3. ОБХВАТ

Съгласно „План за развитие на въоръжените сили до 2020”, „Програма за развитие на отбранителните способности на Въоръжените сили на Република България 2020” за поддържането и развитието на способностите на ВМС е необходимо стартирането на инвестиционен проект за придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб. Това ще повиши способностите на ВМС за участие в операции по наблюдение и контрол на морския трафик, задържане на нарушители и откриване и идентифициране на ядрени, химически и биологични средства и обмен на информация в реално време. С проекта ще се повишат способностите на ВМС за водене на борба с надводен противник на дистанции зад пряката радиолокационна видимост, чрез придобиването на противокорабен комплекс с голяма дистанция на стрелба и добри възможности за пробив на средствата за противовъздушна отбрана (ПВО) и радиоелектронна борба на противника.

Дейностите в обхвата на Проект за инвестиционен разход са както следва:

- Доставка на два многофункционални модулни патрулни кораба;
- Доставка на първоначален комплект ЗИП и резервни части;
- Обучение на екипажите на двата кораба;
- Интегрирана логистична поддръжка (за период от 3 години).

3.1. Основни изисквания към многофункционалните модулни патрулни кораби

Бойните кораби, предвидени за придобиване трябва да отговарят на изискванията за многофункционален модулен патрулен кораб, способен да изпълнява свойствените си задачи и да е съвместим с корабите на НАТО. **Основните документи, посочващи изискванията са следните:**

- ACO Forces Standards (AFS), Vol. VIII, Maritime Evaluation Manual (MAREVAL), dated 12 July 2017;
- ACO Forces Standards Volume IV - Maritime Forces Standards, dated 23 October 2017;
- Bi-SC Agreed Capability Codes and Capability Statements, dated 21 March 2016.

Конструкцията, дизайнът и пропульсивната уредба на кораба трябва да осигуряват:

- автономност от минимум 7 денонощия самостоятелно плаване (вода и провизии за 14 денонощия);
- далечина на плаване не по-малка от 3000 морски мили при икономична скорост 14 възла;
- максимална скорост не по-малка от 22 възла и поддържане на скорост 12 възла при море 5 бала;
- екипаж от 60 до 80 човека (без екипажа на вертолета, техническия персонал за него и бординг група от силите за специални операции);
- възможност за настаняване на допълнителен личен състав от минимум 25 души;
- базиране и опериране с вертолет (площадка за кацане, фиксиран хангар и необходимите системи за 1 бр. вертолет тип AS 565MB „Panther”);
- изпълнение на свойствените задачи в условията на използване на Ядрено, химическо и биологическо оръжие (ЯХБО);
- приемане и предаване на течни и твърди товари на ход;
- удовлетворяване изискванията за проектиране и строеж на военни кораби клас

„Корвета” на класификационна организация, член на IACS (International Association of Classification Societies) от държава, член на НАТО (Bureau Veritas, Lloyds Register, American Bureau of Shipping), което означава одобрение на проекта от класификационната организация, наблюдение на строителството и приемане на конструкцията на кораба, съгласно правилата и нормите на съответната организация.

3.2. Необходими бойни възможности на корабите

След монтажа на въоръжението и корабните изделия, тяхната интеграция в АБСУ и доставката на различните видове боеприпаси, корабите следва да придобият следните способности за:

- наблюдение на подводната, надводната и въздушната обстановки;
- водене на бойни действия против надводен, подводен и въздушен противник;
- поразяване на брегови и морски цели зад пряката радиолокационна видимост с противокорабни ракети (ПКР) от състава на Противокорабния ракетен комплекс;
- защита на кораба от ПКР;
- способност за въздействие по надводни и въздушни цели с артилерийското въоръжение;
- въздействие по подводен противник с противоподводни торпеда;
- въздействие по въздушен противник със зенитни ракети от състава на Зенитния ракетен комплекс;
- участие в осигуряването на ПВО на корабно съединение;
- ескорт и защита на търговски и военни кораби;
- способност за осигуряване на базирането и управлението на вертолети AS 565MB “Panther”;
- откриване на подводници на по-големи дистанции и тяхното следене под слоя на скока на разпространение на звука в морска среда.

След построяването на корабите, те ще отговарят на изискванията на НАТО за този тип кораби и ще могат да изпълняват всички видове задачи при участието им в мисии.

3.3. Необходим брой кораби

За подмяна на трите бойни кораба руско производство са необходими минимум два многофункционални модулни патрулни кораба.

3.4. Основно въоръжение и корабни изделия (Основна конфигурация)

Предвижда се многофункционалните модулни патрулни кораба да бъдат окомплектовани, както следва:

- Артилерийски комплекс (далечно действие);
- Зенитен артилерийски комплекс за близко действие;
- Противоподводно въоръжение;
- Противокорабен ракетен комплекс;
- Зенитно ракетно въоръжение;
- Радиотехническо въоръжение, включващо:
 - Многофункционален трикоординатен радар;
 - Радар за управление на оръжията;

- Система за радиотехническо опознаване;
- Подкилна хидроакустическа станция;
- Система за подводна свързка.
- Системи за електронна война, включващи:
 - Предупредителна станция за радиолокационно облъчване;
 - Установка за пасивно радиоелектронно противодействие;
 - Предупредителна система за откриване на лазерно осветяване.
- Оптико-електронна система за управление на оръжието;
- Автоматизирана Бойна Система за Управление (АБСУ)
- Комуникационно-информационни системи, включващи:
 - Системи и средства за радиокомуникации;
 - Криптографски средства за защита на НАТО класифицирана информация;
 - Криптографски средства за защита на национална класифицирана информация;
 - Антенни системи;
 - Система за контрол на комуникациите и вътрешна връзка;
 - Система за вътрешно-корабно оповестяване и свързка;
 - Система за обмен на съобщения, файлове, E-mail;
 - Система за автоматичен обмен на данни за бойно управление LINK-11 (с възможност за добавяне на LINK-22);
 - Система за сателитни комуникации VSAT.
- Навигационни системи, включващи:
 - Интегриран навигационен мостик с X-Band навигационен радар с приставка ARPA, S-Band навигационен радар с приставка ARPA, Военна Автоматична Идентификационна Система (W-AIS), Военна Система за изобразяване на електронни карти и информация за корабоплаването (W-ECDIS) и др.;
 - Интегриран навигационен комплекс с Инерциална жирокопична система (лазерен или оптичен жирокоп), Магнитни компаси, Лаг, Ехолот, Диференциален GPS (M-Code), Апаратура за приемане на навигационна и хидрометеорологична информация, Корабна хидро-метеорологична станция, Сървър с навигационни данни и система репитери;- Система GMDSS.

3.5.Допълнително въоръжение и корабни изделия (опции)

При строителството на корабите следва да се използва концепцията "Fitted For, But Not With" (FFBNW), която да позволява под формата на опции монтажа и въвеждането в действие на допълнително въоръжение и корабни изделия, както следва:

- Радиотехническо въоръжение, включващо:
 - Буксируема ХАС;
- Системи за електронна война, включващи:
 - Предупредителна станция за радиокомуникации в честотни диапазони VHF и UHF;
 - Станция за активно радиоелектронно противодействие;
- Допълнителни многофункционални конзоли към Автоматизирана Бойна Система за Управление (АБСУ);
- Допълнително Комуникационно-информационни системи, включващи:

- Допълнителни Системи и средства за радиокомуникации (за работа с Буксируема ХАС);
- Допълнителни Криптографски средства за защита на НАТО класифицирана информация (за LINK 16);
- Система за автоматичен обмен на данни LINK 16.

3.5.1. Минимални изисквания към дейностите, включени в обхвата на понятието FFBNW (Fitted for, but not with)

При строителството на двата многофункционални модулни патрулни кораба, следва да бъде изпълнена и необходимата подготовка за монтирането на допълнителното въоръжение и корабни изделия по т.3.5, която следва да е в обем не по-малък от:

- да са доказано предвидени в разчетите за устойчивост, маса и център на маса теглата на въоръжението и оборудването заедно с прилежащите му ЗИП, боеприпаси, тръбопроводи и окабеляване, закрепващи елементи и работни флуиди;

- да са подготвени всички помещения, където ще бъде монтирано допълнителното въоръжение и оборудване, като бъдат определени и резервирани обеми и площи за монтаж и съхранение на оборудването, с прилежащите му ЗИП, боеприпаси, закрепващи елементи и работни флуиди;

- да са определени и монтирани всички елементи и мощности от Корабната енергетична уредба и корабите системи, които осигуряват функционирането (електрически баланс, климатизация, вентилация и др.) на пълната конфигурация, включваща цялото допълнително въоръжение и оборудване;

- да са монтирани необходимите устройства, механизми и преобразуватели в Корабната електроразпределителна система за осигуряване на електрозахранването на оборудването;

- да са определени и налични необходимите за работата на оборудването мощности, капацитети и параметри на корабните системи осигуряващи топлообмен и работни флуиди на оборудването;

- да са предвидени необходимите пътища и способи за достъп и монтаж на оборудването на определените места;

- необходимите кабелни траси и тръбни преминавания, осигуряващи функционирането на допълнителното въоръжение и оборудване да са монтирани, като е осигурен достъп за монтаж на необходимите кабели (захранващи и за управление) на по-късен етап;

- да са монтирани необходимите фундаменти и подсилвания на местата за монтаж на допълнителното оборудване и въоръжение;

- да бъде осигурена необходимата трасировка за корабните тръбни системи, вентилация и климатизация за функциониране на допълнителното въоръжение и оборудване;

- да са поставени фундаментите и осигурено място в СИС за монтаж на необходимите конзоли;

- автоматизираната бойна система за управление (АБСУ) и Комуникационно информационните системи (КИС) да осигуряват безпроблемното монтиране и интегриране на допълнителното въоръжение и оборудване, като бъдат изградени и помещенията и съоръженията за необходимите криптографски средства за защита на НАТО класифицирана информация и национална класифицирана информация.

3.6. Изисквания към въоръжението и корабните изделия

3.6.1. Въоръжение и сензори

Въоръжението и сензорите на кораба трябва да осигуряват:

- изпълнението на задачите по патрулиране и водене на наблюдение за надводната, подводна и въздушната обстановка;
- водене на бойни действия против надводен, подводен и въздушен противник;
- изпълнението на задачите по противоподводна отбрана;
- изпълнението на задачите по ПВО;
- отразяване атаките на надводен противник;
- отразяване на асиметрични заплахи;
- изпълнението на задачите по електронна война (активна и пасивна);
- изпълнението на задачите по поразяване на брегови и морски цели зад пряката радиолокационна видимост;
- управление на вертолет.

3.6.2. Автоматизирана бойна система за управление (АБСУ) на кораба.

Автоматизирана бойна система за управление (АБСУ) да осигурява интегриране на всички сензори и оръжейни системи. Техническата архитектура на системата да включва многофункционални конзоли и сметачно-решаваща компютърна подсистема, сървър и управляващ софтуер с възможност за усъвършенстване.

3.6.3. КИС на кораба.

КИС на кораба трябва да осигуряват минималните изисквания за съвместимост на корабите на НАТО съгласно MC 195-10 (“NATO minimum interoperability fitting standards for communications and information systems (CIS) equipment onboard ships, submarines and maritime aircraft”) и стандартите на ACP 127, X.400 и STANAG 5066.

Комуникационно информационно оборудване:

- УКВ, КВ (HF, VHF/UHF) радиосредства;
- система за обмен на тактическа информация Link 11 (Link 22) и Link 16 (като опция);
- средства за сателитна комуникация (INMARSAT терминал и VSAT терминал);
- криптиращо оборудване;
- система за обработка на съобщенията от типа MHS (message handling system);
- вътрешно-корабна комуникационна система, включваща система за контрол на комуникациите и система за вътрешно-корабно оповестяване и свръзка;
- средства за осигуряване изискванията на система GMDSS (Global Maritime Distress Safety System).

3.6.4. Специално оборудване

- Система за визуализиране на електронни карти за военни кораби Warship Electronic Chart and Display Information System (WECDIS);
- Автоматизирана система за идентифициране за военни кораби WAIS (Warship Automatic Identification System);
- IFF – Identification Friend or Foe (система за опознаване „свой-чужд”).

Опознавателната апаратура на кораба следва да покрива стандартите заложи в АСР–160 (съюзническа публикация, определяща политиката и процедурите за използването на режима за опознаване в НАТО – „свой-чужд”), като наличното оборудване (запитвачи/транспондери) следва да осигурява опознаване в Режим 5 ниво 2 (IFF Mode 5 level 2). Опознавателната апаратура на базираните на борда летателни средства следва да покрива минималните изисквания за опознаване „въздух - повърхност”, съгласно действащите стандартизационни документи на НАТО.

3.7. Основни изисквания към първоначалния комплект ЗИП и резервни части

Доставката на всеки един от двата многофункционални модулни патрулни кораба следва да бъде съпроводена с първоначален комплект ЗИП и резервни части, които да могат да осигурят експлоатацията на корабите от 108 денонощия на море в рамките на една година, съгласно стандартите на производителите на всяко въоръжение и оборудване.

3.8. Основни изисквания към обучението на екипажите на двата много-функционални модулни патрулни кораба

Обучението на екипажите на двата кораба следва да се извърши по програма изготвена от Изпълнителя и съгласувана с Министерство на отбраната, която да гарантира провеждането на курсовете, които се провеждат от производителите на въоръжението и оборудването в обем съгласно изискванията на МО, гарантиращ усвояването на двата кораба.

3.9. Основни изисквания към Интегрираната логистична поддръжка

Осигуряването на поддръжката на корабите за целия жизнен цикъл е сложен процес, не по-малко важен от самото придобиване. Проектът предвижда, като част от договора за придобиване, първоначално осигуряване на интегрирана логистична поддръжка за първите 3 години, позволяваща експлоатацията на всеки един от корабите по 108 денонощия на море през всяка една година. По този начин се гарантира ефективно усвояване на корабите и пълното им оперативно използване.

Впоследствие, след приключване на първоначалния период, следва да се сключи дългосрочен договор за поддръжка на корабите, каквато е утвърдената практика в редица държави от НАТО и ЕС. По този начин не се налагат непрекъснати процедури и сключване на договори за доставки и услуги и се намалява значително риска при осигуряване на регулярната плавателна дейност.

3.10. Особенности, свързани с реализацията на проекта:

В получените отговори на исканията за предоставяне на информация (Request for Information-RFI), изпратени от Министерство на отбраната през 2015 г., всички компании са посочили, че не извършват доставка на боеприпаси за въоръжението на корабите, както и на всички видове криптографски средства, поради което същите са извън обхвата на Проекта за инвестиционен разход „Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС”.

3.11. Опции при сключването на договор за реализацията на проекта

Министерство на отбраната предвижда по време на провеждането на процедурата за избор на Изпълнител, в случай, че офертите надхвърлят определената финансова рамка на проекта, част от въоръжението и корабните изделия да може да бъде придобито допълнително, като опции за реализация на по-късен етап, както следва:

Опция 1 (Приоритет 1) –Системи за електронна война, включващи:

- Предупредителна станция за радиокомуникации в честотни диапазони VHF и UHF;
- Станция за активно радиоелектронно противодействие;
- Допълнителна многофункционална конзола към Автоматизирана Бойна Система за Управление (АБСУ).

Опция 2 (Приоритет 2) Радиотехническо въоръжение, включващо:

- Буксируема ХАС;
- Допълнителна многофункционална конзола към Автоматизирана Бойна Система за Управление (АБСУ);
- Допълнителни Системи и средства за радиокомуникации (за работа с Буксируема ХАС).

Опция 3 (Приоритет 3) – Система за автоматичен обмен на данни LINK 16, включваща:

- Система за автоматичен обмен на данни LINK 16.

Опциите или част от тях следва да бъдат включени в първоначалния договор за изпълнение на проекта съгласно посочения приоритет, ако финансовата рамка позволява това.

Следва да се има предвид, че дори при невъзможност Опция 1, Опция 2 или Опция 3 да бъдат включени в договора за изпълнение на проекта, придобитите многофункционални модулни патрулни кораби ще могат ефективно да водят борба с подводен, надводен и въздушен противник и ще отговарят на изискванията на НАТО за оперативна съвместимост, което ще позволи декларирането им в състава на силите на НАТО и ЕС, както и участието им в мисии на НАТО.

В случай, че определената финансова рамка не позволи в сключения договор да бъдат включени Опция 1, Опция 2 и/или Опция 3, необходимите финансови средства за тяхната реализация ще бъдат осигурени чрез друг Проект за инвестиционен разход.

3.12. Времеви параметри

В получените отговори на исканията за предоставяне на информация през 2015 г., както и в постъпилата оферта през 2017 г. са посочени конкретни периоди за реализиране на проекта, в които са включени времето за проектиране, строителство на двата кораба, насищането им с оборудване и тяхното усвояване от екипажите.

Минималният период за придобиването на 2 съвременни патрулни кораба е 36 месеца, а максималният е 66 месеца, предлаган от една от корабостроителниците, като е отчетена и тяхната натовареност с поръчки към момента.

Следователно, първия многофункционален модулен патрулен кораб може да бъде доставен до края на петата година след подписване на договор, а втория многофункционален модулен патрулен кораб може да бъде доставен до края на шестата година.

3.13. Участващи институции

Поради своята мащабност и сложност, реализацията на проекта изисква не само задълбочена работа на ниво МО, но и координиране на усилията и съвместни дейности с много държавни институции. Това налага формирането на съвместни работни групи и комисии от представители на МО и редица други министерства и ведомства: Министерство на финансите, Министерство на икономиката и енергетиката, Министерство на външните работи, ДАНС и др. Тези съвместни дейности ще се осъществяват на различни етапи от съгласуването и реализацията на проекта, в зависимост от формата на тази реализация. Водеща роля за цялостната организация по подготовката и изпълнението на проекта има Министерството на отбраната.

4. ВАРИАНТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА

Придобиването на нов отбранителен продукт „многофункционален модулен патрулен кораб“, отговарящ на изискванията на ВМС, ще се извърши чрез един от следните варианти:

- разработване и производство на нов отбранителен продукт;
- закупуване на нов отбранителен продукт (модифициран за нуждите на ВМС) или производство по лиценз;
- комбинация от разработване на нов продукт и модификация на съществуващ такъв.

Посочените по-горе варианти за реализация на проекта бяха избрани след проведен сравнителен анализ между алтернативите за придобиване.

4.1. Сравнителен анализ между алтернативите за придобиване на патрулен кораб.

С цел преодоляване на посочения дефицит от способности и покриване на изискванията на ВМС, е извършен анализ на следните варианти за реализация на проекта:

- разработване и производство на нов отбранителен продукт;
- модернизация на съществуващ отбранителен продукт;
- наемане, дарение или предоставяне за безвъзмездно ползване на отбранителен продукт;
- придобиване чрез участие в международни проекти по линия на НАТО и ЕС, двустранни и многонационални инициативи;
- придобиване на отбранителен продукт втора употреба;
- закупуване на нов отбранителен продукт (модифициран за нуждите на ВМС) или производство по лиценз;
- комбинация от разработване на нов продукт и модификация на съществуващ такъв.

При изготвяне на анализа условно е посочено разделянето на български и чуждестранни фирми (участници), което е само за целите на анализа и няма да бъде използвано в процеса на изготвянето на документацията при реализацията на проекта, съгласно Закона за обществените поръчки. Това се прави на основание Протокол №1/31.03.2015 г. от първото редовно заседание на Консултативния съвет по проектно управление към министъра на отбраната, в който участват представители на Министерски съвет, Министерство на външните работи, Министерство на финансите, Министерство на земеделието и храните, Министерство на културата, Министерство на вътрешните работи, Министерство на околната среда и водите, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерство на труда и социалната политика, Българската академия на науките, Университетът за национално и световно стопанство. Съгласно протокола, обобщените препоръки към изготвяне на проектите за инвестиционен разход са наличието на социално-икономическите ползи за България от реализацията на проектите, анализ разходи-ползи, значимостта и ползата от отбранителните способности придобити и/или усъвършенствани чрез инвестиции в нова техника и/или модернизация на съществуваща, финансовите показатели на проекта, както и акцент върху възможността за възлагане на производството и/или поддръжката на придобитата военна техника от български фирми, прекия и косвения ефект за българската икономика и БВП от това. Изготвянето на качествен анализ е невъзможно, без използването на това условно разделение, като следва да се отчита, че Република България, като член на ЕС се е съгласила да прилага правото на ЕС,

включително и в областта на конкуренцията (в частност обществените поръчки), поради което, за да се осигури равнопоставеност в процеса на реализацията на проекта, няма как да бъде определяна, като предимство или недостатък възможността за възлагане на поръчка на българска или чуждестранна организация. В документацията единствено могат да бъдат заложили изисквания като качество, цена, срокове, условия за поддръжка и други, но не и такива свързани с националността на евентуалните участници, като който удовлетворява тези изисквания и е конкурентен с цената и сроковете ще спечели.

4.1.1 Разработване и производство на нов отбранителен продукт

Този вариант за реализация се предлага от шест от осемте чуждестранни и български корабостроителни фирми, които са отговорили с конкретни предложения на Исканията за предоставяне на информация. Основното предимство на този вариант е, че ще се покрият напълно изискванията на Военноморските сили по отношение на необходимите бойни способности.

4.1.2. Модернизация на съществуващ отбранителен продукт

Възможност за удовлетворяване на отбранителните способности е вариантът за модернизация на фрегата пр. 1159 и корвети пр. 1241.2.

При този вариант покриването отчасти¹ на изискванията към новия модел патрулен кораб налага основна модернизация, чрез промяна в конструкцията и инсталиране и интегриране на ново оборудване и въоръжение, по стандартите на НАТО, обхващащи:

- системите за комуникация и опознаване;
- монтиране на БИУС;
- система за обмен на тактическа информация Link 11 (Link 22) или Link 16;
- нови системи за самозащита;
- нови радиолокационни и оптико-електронни системи за наблюдение на надводната, подводната и въздушна обстановка и управление на оръжията;
- монтиране на нови и интеграция на наличното въоръжение и техника към БИУС.

Трябва да се има предвид, че корпусите и двигателите им са към края на своя жизнен цикъл. Удължаването на срока им на експлоатация изисква основен ремонт.

Видно е, че модернизацията на корабите с изтичащ ресурс, произведени в бившия СССР, ще бъде скъпо струваща и дори след нейното извършване, корабите няма да отговарят напълно на необходимите изисквания, като наличие на вертолетна площадка, хангар и др.

4.1.3. Наемане, дарение или предоставяне за безвъзмездно ползване за определен срок на отбранителен продукт

Към настоящия момент, няма актуално предложение за наемане, дарение или предоставяне за безвъзмездно ползване на патрулни кораби, които да удовлетворяват оперативните и тактико-техническите изисквания.

¹ Конструкцията на корпуса на двата проекта кораби не позволява монтирането на вертолетна площадка и хангар.

4.1.4. Придобиване чрез участие в по линия на НАТО и ЕС, двустранни и многонационални инициативи;

Към настоящия момент няма актуален международен проект на НАТО и ЕС за проектиране и строителство на патрулни кораби, отговарящи на изискванията на ВМС на Република България.

Съгласно Доклад № 77 от Direct Support Team (DST), Smart Defence от 01 февруари 2018 г., за текущото състояние на многонационалните проекти по инициативата на НАТО „Интелигентна обрана”, общият брой на активните към момента проекти/предложения/намерения е 107, разпределени, както следва:

- Група 1 – 39 проекта;
- Група 2 – 47 предложения за проекти;
- Група 3 – 21 намерения за проекти.

Към момента завършените проекти са двадесет, като всички са свързани с логистични проблеми и никой от тях не включва придобиването на нов отбранителен продукт.

От всички тези инициативи, единствено Проект 1.41 "Mission Modularity" може да бъде свързано по някакъв начин с придобиването на многофункционални модулни патрулни кораби, тъй като целта на проекта е създаването на стандарти на НАТО за мисийно ориентирани модули, които да се инсталират на корабите в зависимост от спецификацията на мисията. Към момента все още няма разработени такива стандарти, които да бъдат приложени.

По инициативата на ЕС „Обединяване и споделяне“, утвърдена от Европейският парламент за развитието и изграждането на европейски отбранителни способности, необходими за подкрепата на Общата политика за сигурност и отбрана, както и за постигане на национални цели в областта на способностите с цел избягване на ненужно дублиране между държавите-членки на ЕС, също се разработват проекти. От приетите до момента проекти, единствено Проект “Морско патрулиране и ескортиране (Maritime Patrolling and Escorting)” може да бъде използван в интерес на проекта, тъй като неговата цел е да се хармонизират изискванията за бъдещо развитие на ново поколение кораби за патрулиране. Проектът се развива в три направления:

- Кораб за логистично осигуряване (Naval Logistic/Cooperation on Naval Support Ship) – изследват се възможностите за сътрудничество при разработването на кораб за логистична поддръжка, като се взети под внимание изискванията на НАТО;
- Разработване на ново поколение модулни морски системи (Develop next generation of sea-based modular systems);
- Доизграждане на способности за борба с морски мини (Enhance maritime counter measure capability).

Към момента няма разработени стандарти за модулните морски системи.

През 2013 г. Европейската агенция по отбрана създава Колективна база данни за отбранителните способности и проекти на страните-членки на съюза - CODABA. Базата данни съдържа информация за съществуващите способности във ВС на държавите от ЕС, както и за техните планове за развитие (проекти за модернизация, планове за развитие и т.н.). На база на текущото състояние на информацията, съдържаща се в CODABA е съставен списък с проекти (фишове) за възможно сътрудничество във военната област по отношение придобиване, модернизация или поддръжка на отбранителни продукти.

От посочените 16 проекта, представляващи интерес за Република България, три са

свързани с военноморски способности:

- SEA.1 “Maritime Security Synergies” – Във фиша е посочен проектът ЕКРАН като текущ проект, за който не е заявено сътрудничество.
- SEA.2 “Surface Combatant Vessels” – Във фиша е посочен проектът за модернизация на фрегати клас E-71, като проект, за който не е заявено сътрудничество.
- SEA.11 “Maritime Patrol Vessels” – Отбелязани са плановете на България да придобие модулен патрулен кораб.

Всички тези проекти не разглеждат възможностите за проектиране и строителство на конкретен проект кораб, а съдържат информация за страните, които в своите планове разглеждат придобиването на патрулни кораби.

Следва да се отбележи, че към момента и трите проекта не са стартирали.

4.1.5. Придобиване на отбранителен продукт втора употреба

Патрулните кораби „втора употреба” имат въоръжение и сензори с по-ниски възможности, което не им позволява да покрият целия спектър от изисквания на ВМС, а корабите, които ги притежават, са фрегати „втора употреба”, но те са с по-голям екипаж, по-високи разходи за поддръжка (кратки междуремонтни срокове, поради по-старото поколение въоръжение и сензори) и повечето от тях се нуждаят от ремонт и модернизация. Освен това, почти всички патрулни кораби „втора употреба” са към края на жизнения си цикъл.

4.1.6. Придобиване чрез закупуване на съществуващ вече нов отбранителен продукт (модифициран за нуждите на ВМС) или производство по лиценз.

Този вариант за придобиване, е един от най-подходящите и има следните предимства:

- възможност за придобиване на оперативно съвместими кораби, отговарящи на изискванията на ВМС;
- преодоляване на технологичната изостаналост от другите страни, членки на НАТО и ЕС;
- по-голям срок за експлоатация;
- разширяване на възможностите за участие в многонационални групи за споделяне на разходите по поддръжка и бъдещи модернизации (на ВиТ и БИУС).

В сравнение с корабите „втора употреба”, новите отбранителни продукти са за предпочитане като вариант за придобиване, поради по-големия срок на експлоатация и по-големите междуремонтни срокове на новото поколение ВиТ.

За да се удовлетворят изискванията на ВМС, ще се наложи извършването на допълнителни проектантски дейности за модифициране на съществуващия прототип.

4.1.7. Придобиване чрез комбинация от разработване на нов продукт и модификация на съществуващ такъв.

Поради значителната сложност на отбранителния продукт, който следва да бъде придобит може да се наложи използването на комбинация от разработването на нов продукт и модификация на съществуващ такъв, което да удовлетвори изискванията на ВМС.

4.1.8. Сравнителен анализ на алтернативите - критерии и резултати.

В Таблица 1 са посочени основните критерии за оценка на възможните варианти за придобиване на отбранителния продукт, използвани за сравнителен анализ на алтернативите, съгласно КИОС за проект „Придобиване на многофункционален модул на патрулен кораб за ВМС”.

№	Критерии за оценка	Обосновка
1.	Оперативна ефективност (Покриване на изискванията на ВМС)	– изпълнение на поставените задачи пред българските ВМС; – постигане на висока ефективност с ограничен брой кораби.
2.	Цена за придобиване	– финансова реалистичност на проекта; – възможност за осигуряване на финансови средства за цялостна реализацията на проекта по етапи.
3.	Усвояване на „know-how” от български фирми	– придобиване на по-голяма независимост от чуждестранни фирми при поддържане на корабите; – възможност за намаляване на сроковете за ремонти; – възможност за намаляване на експлоатационните разходи; – възможност за усвояване на нови технологии от българската индустрия и подобряване на конкурентноспособността на българските корабостроителни и кораборемонтни фирми.
4.	Експлоатационни разходи	– възможност за осигуряване на финансови средства, необходими за водене на бойна подготовка по стандартите на НАТО; – възможност за осигуряване на финансови средства за поддръжка и ремонти по време на целия жизнен цикъл.

Таблица 1. Основополагащи критерии за оценка на вариантите за реализация на проекта.

Резултатите от анализа за съответствие на възможните варианти за реализация на проекта спрямо основополагащите критерии за оценка, са посочени в Таблица 2.

Критерии за оценка Варианти за реализация на проекта	Оперативна ефективност (Отговаряне на изискванията на ВМС)	Цена за придобиване	Усвояване на „know-how” от български фирми	Експлоатационни разходи
Разработване и производство на нов отбранителен продукт	да	да	да	да
Модернизация на съществуващ продукт	не	да	да	да
Наемане, дарение или предоставяне за безвъзмездно ползване	не ²	да	да	да
Придобиване чрез участие в международни проекти	не	не	да	да
Придобиване на отбранителен продукт втора употреба	не	да	да	не
Закупуване на нов отбранителен продукт (модифициран за нуждите на ВМС) или производство по лиценз)	да	да	да	да

Таблица 2. Съответствие на възможните варианти за реализация спрямо основополагащите критерии за оценка.

В резултат на извършения подробен анализ, вариантите за реализация са сведени до следните варианти:

- разработване и производство на нов отбранителен продукт;
- закупуване на нов отбранителен продукт (модифициран за нуждите на ВМС) или производство по лиценз;
- комбинация от разработване на нов продукт и модификация на съществуващ такъв.

4.2 Анализ на постъпилите предложения

В Министерството на отбраната беше извършен анализ на постъпилите отговори от различните корабостроителни компании.

От постъпилите 8 отговора от корабостроителни компании, единствено предложението

² Към момента на изготвянето на анализа няма постъпили предложения за наемане, дарение или предоставяне за безвъзмездно ползване за определен срок на патрулни кораби.

на холандската компания DAMEN е на базата на реализиран проект, а на френската NAVAL GROUP (DCNS) е в процес на реализиране, като съответно са били произведени два кораба от DAMEN за Военноморските сили на Мароко, и следва да се доставят четири от NAVAL GROUP (DCNS) за Военноморските сили на Египет. Част от оборудването на корабите, предлагани от DAMEN и NAVAL GROUP (DCNS) се различава от това, заложено в Концепцията, което налага промяна на вече реализирания проект и интеграцията на други сензори и въоръжение, за да се покрият изискванията на ВМС. Това означава модификация на съществуващ отбранителен продукт и попада в обхвата на предложените варианти за реализация на проекта.

4.2.1. Анализ на предлаганото оборудване, въоръжение и сензори.

В изпратените искания за предоставяне на информация във връзка с изпълнението на проекта, производителите следваше да дадат предложения за промени, за да се покрият оперативните изискванията на Военноморските сили.

Следва да се отчете, че е налице пълно съответствие между изискваните от ВМС оборудване, сензори и въоръжение и предложените такива от производителите, както и липса на каквито и да било забележки за необходимост от инсталиране на допълнителни сензори или въоръжение, или премахването на такова, поради дублиране на способности.

Съгласно постъпилите отговори, удовлетворяването на изискванията на ВМС се постига чрез използване на оборудване, сензори и въоръжение, които са в серийно производство и проектирането касае само корпуса на кораба, след което монтажът на всички видове ВиТ, както и цялостната интеграция на въоръжението и сензорите с АБСУ на кораба се извършва от и под наблюдението на представители на съответните компании, които са производители на оборудването.

С цел недопускане на проблеми при проектирането и строителството на корпуса е заложено да се удовлетворяват изискванията за проектиране и строеж на военни кораби на класификационна организация, член на IACS (International Association of Classification Societies) от държава, член на НАТО (Bureau Veritas, Lloyds Register, American Bureau of Shipping) за проектиране и строителство на такъв тип кораби. Това означава, че проектът ще бъде одобрен от съответната класификационна организация, която освен това ще извършва наблюдение на процеса на построяката на кораба и ще приеме вече готовата конструкция на кораба, съгласно правилата и нормите на съответната организация.

4.2.2. Анализ на цените на предлаганите отбранителни продукти.

В 7 от постъпилите 8 отговора от корабостроителни компании за цялостен готов продукт се съдържаха конкретни предложения за цена за придобиване на два многофункционални модулни патрулни кораба. Независимо, че компаниите в техните проекти предлагат сходно оборудване, сензори и въоръжение, цените варират в широк диапазон от **332 млн. евро без ДДС** до **600 млн. евро без ДДС**. Следва да се има предвид, че тези са прогнозни и могат да варират в определени граници от около 15-20 %. Също така, компаниите посочват, че е възможно строителството на корабите да стане евентуално в България, но на този етап всички цени на продукта са при условие, че строителството става в страната, където са производствените мощности на съответната корабостроителна компания.

Съгласно получените отговори, финансовите разходи за експлоатация и поддръжка на два многофункционални модулни патрулни кораба за периода на жизнения им цикъл (около 30 години) е от **120 млн. лв. без ДДС** до **180 млн. лв. без ДДС**, в зависимост от изпълнителя.

4.2.3. Основни изводи от постъпилите отговори.

Анализът на постъпилата информация доведе до следните изводи:

- Заложените оборудване, сензори и въоръжение ще покрият оперативните изисквания на ВМС;
- Водещите европейски и български корабостроителни компании разполагат с проекти, които покриват изискванията на ВМС;
- Българската индустрия и икономиката на страната имат потенциал за разработване и производство на нов патрулен кораб;
- Значителното участие на български корабостроителни компании в изпълнението на проекта, ще има съществен положителен ефект върху българската икономика;
- Няма съществена разлика между цените на реализиран и нереализиран проект, като участието на български компании може да доведе до значително намаляване на необходимите финансови средства за реализацията на проекта;
- Придобиването на кораби, дори по нереализиран проект ще стане в рамките на четири-пет години.

4.3 Възможност за възлагане на производство и/или поддръжката на новите кораби от български фирми.

На територията на Република България функционират голям брой предприятия и организации, свързани с корабостроенето и кораборемонта, като има значителни мощности в тази сфера. Основните характеристики на доковите съоръжения и максимални размери на корабите в ремонт и строеж са посочени в таблицата по-долу (Таблица 3):

Компания	Съоръжения за строеж/ремонт			Максимални размери на кораба		
	Вид	Размери, m		DWT (t.)	L (m)	B (m)
		дължина	ширина			
„Булярд - Корабостроителна индустрия” ЕАД	голяма докова камера	237,0	40,0	80'000	227,0	35,0
	малка докова камера	187,0	28,0	25'000	177,0	23,0
ККЗ „МТГ-Делфин” АД	плаващ док	204,0	31,5	45'000	215,0	30,0
	плаващ док	150,0	25,0	17'500	156,0	23,0
КРЗ „ОДЕСОС” АД	сух док	240,0	27,0		230,0	26,6
	Плаващ док № 2	160,0	27,0	35'000	158,0	24,0
	Плаващ док № 3	219,0	36,2	70'000	220,0	33,5
„ТЕРЕМ - КРЗ Флотски арсенал - Варна“ ЕООД	Плаващ док	160,0	30,0		155,0	22,8
	Плаващ док	115,8	16,0		105,8	~ 11,0
„Корабно машиностроене” АД	южен хелинг -2 стапелни места за строителството на кораби	100,0	2x22,0		95,0	20,0

Компания	Съоръжения за строеж/ремонт			Максимални размери на кораба		
	Вид	Размери, m		DWT (t.)	L (m)	B (m)
		дължина	ширина			
	северен хелинг –3 стапелни места за стоманобетонно корабостроене	90,0	3x20,0		85,0	18,0

Таблица 3. Основните характеристики на доковите съоръжения и максимални размери на корабите в ремонт и строеж.

Условното разделение на предприятията и организациите, според извършваната от тях дейност е посочено в Таблица 4.

№	Предприятие или организация
КОРАБОСТРОИТЕЛНИ И КОРАБОРЕМОНТНИ ЗАВОДИ:	
1.	„Булярд-Корабостроителна индустрия” АД
2.	ККЗ МТГ „Делфин” АД
3.	КРЗ „Одесос” АД
4.	„ТЕРЕМ –КРЗ Флотски арсенал-Варна” ЕООД
ЗАВОДИ ЗА КОРАБНО ОБОРУДВАНЕ:	
1.	„Корабно машиностроене” АД
2.	„КММ -Шумен” АД
ПРЕДПРИЯТИЯ В СФЕРАТА НА ПРОИЗВОДСТВОТО, МОНТАЖА И КОМПЛЕКСНОТО ОБОРУДВАНЕ:	
1.	„Бляк Сии Яхт Сервиз” ООД
2.	„Булмар Консулт” ООД
3.	„Бумеранг Шипинг” ООД
4.	„Еврошипинг” ООД
5.	„Интерком Груп” ООД
6.	„Маяк-К” ООД
7.	„МАН-Дизел България” ЕООД
8.	„Морган” ЕООД
9.	„Пулсар -Янакиев” ООД
10.	„НПНС Индустриал” ЕООД
11.	„Ню проджект” ООД
12.	„Марина -СМ ” ЕООД
13.	„ТЕВА Марин” ООД
14.	„Ула” ООД
15.	„Хелленика” ООД
16.	„Юта-Дик” ООД
ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ИНСТАЛАЦИИ И КОРАБНА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА:	
1.	ДЗЗД „Баланс електроникс”
2.	„Варна Про” АД
3.	„Униел” ООД
ПРОЕКТАНТСКИ ОРГАНИЗАЦИИ:	
1.	„Врипак Енджиниъринг” ЕООД
2.	„Кеппел ФЕЛС Балтек” ООД
3.	„Марино Консулт” ООД
4.	„Морско проектиране” ЕООД

5.	„Смарт Дизайн 2006”
НАУЧНИ ИНСТИТУТИ, ТЕХНИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ И УНИВЕРСИТЕТИ:	
1.	Център по хидро и аеродинамика към БАН
2.	ВВМУ „Н. Й. Вапцаров”
3.	„Териториална организация на научно-техническите съюзи -Варна
4.	Технически Университет – Варна
КЛАСИФИКАЦИОННИ ОРГАНИЗАЦИИ:	
1.	Лойд Регистър ЕМЕА –Варна
2.	„РИНА България” ЕООД
3.	„Ай Ен Ес Би България” ЕООД
4.	„Български Корабен Регистър” АД
5.	„Бюро Веритас Варна” ЕООД
6.	„Германише Лойд България” ООД

Таблица 4. Условно разделение на предприятията и организациите, свързани с корабостроенето и кораборемонта.

4.3.1. Кратка характеристика на основните предприятия и организации.

4.3.1.1. Корабостроителни и кораборемонтни заводи

„БУЛЯРД - КОРАБОСТРОИТЕЛНА ИНДУСТРИЯ” ЕАД

„Булярд - Корабостроителна индустрия” ЕАД е специализиран завод за ремонт и конверсия на кораби до 80 000 тона DWT. Ремонтните работи се извършват под надзора на Класификационни организации, с доказано качество, като основни клиенти са гръцки, немски и български корабособственици.

Корабостроителен и Кораборемонтен Завод „МТГ-ДЕЛФИН” АД

„МТГ-Делфин” АД започва дейността си през 1991 г. като първата частна кораборемонтна фирма в България. През 1996 г. ÷ 2000 г. и 2005 г. ÷ 2006 г. Дружеството построи собствен кораборемонтен и корабостроителен завод на брега на Варненското езеро. Годишно в завода се ремонтират между 40 и 60 кораба, а от 2006 г. се строят и нови кораби. Приоритет са специализираните плавателни съдове. Компанията има предоставен отговор на искането за информация през 2015 г., като през 2017 г. участва с конкретна оферта за реализацията на проекта.

КРЗ „ОДЕСОС” АД

Кораборемонтен завод „Одесос“ АД е най-старият и добре съоръжен завод в България, подходящ за ремонт и преустройство на кораби до 70 000 тона DWT в док и до 150 000 тона DWT на вода.

Сред производствените му съоръжения е и най-големия плаващ док в страната.

„ТЕРЕМ - КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА” ЕООД

„ТЕРЕМ - КРЗ Флотски арсенал - Варна“ ЕООД е специализиран в ремонта както на специална продукция, така и на гражданска продукция. Ремонтът на специална продукция включва: ремонт на кораби, ремонт на брегови обекти и техника, ремонт на въоръжение, други (в това число електроника, ЗИП и АСИ). Ремонтът на гражданска продукция включва: ремонт на кораби и услуги на граждани (външни поръчки).

4.3.1.2. Заводи за производство на корабно оборудване и други предприятия, извършващи съпътстващи корабостроенето и кораборемонта дейности

„КОРАБНО МАШИНОСТРОЕНЕ“ АД

„Корабно машиностроене“ АД, гр. Варна, е специализирано в изработка на разнообразно корабно оборудване (люкови закрития, кърмови и странични рампи и др.) и в корабостроене (строителство на кораби с дължина до 90 м., производство на корабни блокове).

„КММ“ АД

„КММ“ АД произвежда съдове под налягане, котли, топлообменници, балони за сгъстен въздух, товарещи устройства, филтър-сепаратори, шумозаглушители, искроуловители и други изделия по предоставени от клиента чертежи. За целта фирмата поддържа следните сертификати: ISO9001:2008, OHSAS 18001:2007, BV за котли и съдове под налягане, GL за заваряване на котли и съдове под налягане, LR за производство на съдове под налягане клас 1, Руски морски регистър - за заваряване на топлообменници и съдове под налягане клас 3. Над 95% от произведените изделия във фирмата се изнасят в Германия, Холандия, Дания.

„БУЛМАР КОНСУЛТ“ ООД

„Булмар Консулт“ ООД чрез дъщерните си компании („Булмар Сървисис“ ЕООД, „Булрем“ ООД - гр. Варна и „Рембур“ ООД - гр.Бургас) изпълнява: ремонт на главни и спомагателни двигатели за: кораби, локомотиви, сондажни инсталации, земекопна техника, когенерации; помпи, компресори, топлообменници, арматура, тръбопроводи и др.; изработка на детайли и възли за ремонтираното оборудване; шлайфане на колянови валове; хонинговане на цилиндрови втулки; прецизен монтаж на корабно и индустриално оборудване на епоксидни подложки от типа: Chockfast, Epocast 36, EPU, Fixmaster.

„БУМЕРАНГ ШИПИНГ“ ООД

„Бумеранг шипинг“ ООД е специализирана в сферата на корабостроенето, кораборемонта, изграждането на тръбни системи и метални конструкции и работи както за български, така и за известни европейски и световни фирми. Към днешна дата разполага с: квалифицирани инженери, които обслужват цялостното изграждане и ремонта на кораба и квалифицирани работници в следните сфери: заварчици - специалисти по електро-дъгово заваряване на черни и цветни метали и чугуни; специалисти по заваряване с полуавтомати; корпусници; тръбари и др.

„ВАРНА ПРО“ АД

„Варна Про“ АД е създадена през 1990 г. Дружеството е съставено от български и германски акционери. Една от основните дейности на дружеството е цялостно проектиране, изработка, монтаж и издаване в действие на пълен пакет корабно електро оборудване. Компанията произвежда и доставя електро оборудване за новопостроени кораби, като клиенти са както всички корабостроителници в Р България, така и корабостроителници от Китай, Израел, Холандия, Германия и др.

„УЛА“ ООД

„Ула“ ООД е регистрирана през 1992 г. Основната дейност на дружеството е в корабостроенето, кораборемонта и изработването на конструкции за морски платформи.

Дружеството работи като подизпълнител на български и чужди заводи. Има състав от инженери, средни техници и работници от професиите: корпусници, заварчици, корабни тръбари, монтьори на корабни вентилации, корабни бластьори и бояджии.

„УНИЕЛ” ООД

„Униел“ ООД, гр.Търговище, произвежда корабно и индустриално ел. оборудване. Продуктовата гама на дружеството включва: производство на главни и аварийни разпределителни табла, пултове, двигатели, контролни и сигнални системи, осветителни табла, кабелни скари, бандажни ленти и друго оборудване за насищането на новостроящи се кораби.

4.3.1.3. Проектантски организации

„КЕПЕЛ ФЕЛС БАЛТЕК” ООД

„Кепел ФЕЛС Балтек“ ООД е проектантска фирма с 20-годишна дейност в гр. Варна, член на *Keppel Offshore & Marine* - световен лидер в строителството на нефтени платформи, собственик на 20 корабостроителни завода в целия свят.

Основна дейност на фирмата: проектиране на сондажни платформи за нефт и газ, както и на обслужващите ги кораби и съоръжения, с използването на специализирани и високотехнологични CAD/CAM системи.

„ВРИПАК ЕНДЖИНИЪРИНГ” ЕООД

„Врипак Енджиниъринг“ ЕООД е първият международен клон на Vripack Holding BV, един от световните лидери в проектирането на яхти и специализирани кораби. Екипът от проектанти и инженери има следните области на дейност: корпусни конструкции и палубни съоръжения; механизми и морска техника; интериорен инженеринг; 3D проектиране. Фирмата използва най-новите софтуерни пакети в областта на яхтеното и корабно проектиране, като: AutoCad, ShipConstructor, Solid Works, Rhino и т.н.

МАРИНО КОНСУЛТ” ООД

„Марино консулт“ ООД е фирма за проектиране на кораби с пълен профил от проектантска дейност - предварителни проучвания, идейно и техническо проектиране, работна документация и производствена информация по всички специалности: общо проектиране, корабен корпус, корабни устройства,

механизми и системи, електро, радио и навигационно оборудване, вентилация и климатизация; поддръжка на производството и надзор на строителството; изготвяне на документация за ремонт и преустройство на кораби; проектиране на спускови съоръжения - плаващи докове, стапели и др.

„СМАРТ ДИЗАЙН 2006” ООД

„Смарт Дизайн 2006“ ООД е основана в началото на 2006 г. Основните цели и задачи, изпълнявани от фирмата са: разработване на работна документация на корабно оборудване, тръбопроводи, кабелни трасета, вентилация, фундаменти за различни по вид и предназначение плавателни съдове. В кратката си история Смарт Дизайн 2006 е взела участие в над 50 проекта на кораби със специално предназначение, няколко ферибота, пасажерски кораби и нефтена платформа.

4.3.1.4. Класификационни организации

„БЪЛГАРСКИ КОРАБЕН РЕГИСТЪР” АД

БКР извършва технически надзор и класификация, включително: одобряване на техническа документация за строеж и ремонт на морски и речни кораби, сондажни платформи и контейнери; надзор и освидетелстване на новостроящи се кораби, кораби в експлоатация, материали, контейнери и изделия; конвенционни прегледи от името на морски Администрации.

4.3.1.5. Университети, научни институти и организации

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“

ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ има дългогодишна история, започнала преди 133 години. Дипломата за висше образование от Морско училище има международно признание и е на световно ниво. Студентите и курсантите се обучават в средата на съвременна материално-техническа база с най-новите и модерни симулатори, кабинети, лаборатории. Училището разполага с планетариум, техническа работилница, учебен кораб и три учебни полигона.

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - Варна

Технически университет-Варна е основан през 1962 година, като един от най-старите факултети е „Корабостроителен факултет“. Той е отделен като самостоятелен факултет през 1974 г. и вече 40 години дава кадри за българската и световната корабостроителна индустрия.

ЦЕНТЪР ПО ХИДРО- И АЕРОДИНАМИКА към Института по металознание, съоръжения и технологии „Акад. А. Балевски“ при Българската Академия на Науките

ЦХА е национален научноизследователски център за фундаментални и приложни изследвания в областта на корабната хидродинамика, аеродинамиката, водния транспорт, океанското и бреговото инженерство, възобновяемите енергийни източници, екологията, националната сигурност и отбраната и др. в полза на обществото.

За реализация на научно-изследователските проекти Центърът използва машини с цифрово управление, CAD/CAM системи, модерна измерителна апаратура и компютърна техника с набор от лицензирани специализирани програми, като MathLab, LabView, ANSYS, Orca, NAPA, и др.

4.3.1.6. Териториална организация на научно-техническите съюзи - Варна

ТО на НТС - Варна е сдружение, регистрирано по ЗЮЛНЦ. Член е на Федерацията на научно-техническите съюзи в България, която обединява 20 национални научно-технически съюзи и 35 териториални сдружения в по-големите градове на страната. В ТО на НТС - Варна членуват над 600 индивидуални членове и над 13 фирми - колективни членове.

Всички споменати по-горе фирми и организации имат потенциални възможности за участието в реализирането на проекта.

В заключение, към настоящия момент, българската индустрия и икономиката на страната имат амбицията за развитие на научно-техническия, производствения и финансов потенциали за самостоятелно разработване и производство на нов патрулен кораб, с необходимото за него въоръжение и техника (ВиТ), отговарящ на изискванията на ВМС. В сътрудничество с водещи европейски фирми, тя е в състояние:

- да проектира и да построи корпуса на кораба в съответствие с изискванията за военни кораби на съответната класификационна организация;

- да извърши монтажа на всички видове ВиТ, както и да интегрира въоръжението и сензорите с БИУС на кораба;
- да осигури интегрирана логистична поддръжка на корабите по време на техния жизнен цикъл.

4.4 Икономически анализ на социално-икономическите ползи за Република България от реализацията на проекта

4.4.1. Пряк и косвен ефект за българската икономика

Значителното участие на български компании в производството и последващата поддръжка на придобитите нови кораби би довело до:

- преодоляване на технологичната изостаналост от другите страни, членки на НАТО и ЕС;
- приемане на чуждия опит и встъпване в индустриално партньорство с водещи световни производители, както и придобиване и усвояване на иновативни технологии от български фирми;
- сериозен стимул за ръста на свързаните с корабната промишленост отрасли и доставчици в металургията, машиностроенето и сектора за приложни научни изследвания;
- по-ниска цена при евентуално строителство на корабите в българска корабостроителница;
- по-ниски финансови разходи за поддръжка на корабите при усвояване на иновационни технологии от български фирми;
- оставане на определена част от предвидените за реализацията на проекта финансови средства в Република България;
- разкриване на нови работни места и повишаване на квалификацията на инженерно-техническия състав и възможност за осигуряване на производствен стаж на обучаемите във висшите инженерни учебни заведения от град Варна;
- възможност за строителство на по-късен етап на кораби, с цел подмяната на фрегатите клас Е-71;
- разширяване на възможностите на българските фирми да участват в международни проекти, включително чрез строителство на допълнителни кораби от същия проект за трети страни;
- по-малка зависимост на логистичната поддръжка на придобитите кораби от чуждестранни фирми, а от там по-малки разходи и по-голяма надеждност на поддръжката.

4.4.2. Регионален план за развитие на Североизточен район за периода 2014 г. – 2020 г.

Регионалният план за развитие на Североизточен район за периода 2014-2020 г. е документ за стратегическо планиране, който, като отчита специфичните характеристики и потенциала на района, определя средносрочни цели и приоритети за устойчиво и интегрирано регионално и местно развитие в съответствие с предвижданията на Националната стратегия за регионално развитие и другите структуроопределящи политики. Регионалният план за развитие определя необходимостта от реализация на дейности в различни сектори, създаване на по-добри условия за балансирано и устойчиво социално-икономическо и териториално развитие и преодоляване на съществуващите междурегионални и вътрешнорегионални диспропорции.

Икономиката на района има един уникален елемент, чието значение все повече ще нараства, това е т. нар. "Морска индустрия". В нея се включват корабоплаване, пристанища, корабостроене и кораборемонт, морски ресурси, морска наука и образование, всички дейности и услуги, обслужващи морския бизнес. Всички те имат своя история, развитие и настояще. Характерно е, че всички дейности в „морската индустрия” са взаимно обвързани и развитието на една от тях води до развитие и на другите и по този начин формира клъстер „Морска индустрия”.

4.4.3. Морска индустрия.

Корабостроенето и кораборемонтът се явяват основни елементи от т.н. „Морска индустрия”, в състава на която са включени и корабоплаването, пристанищната дейност, морските ресурси, морската наука и образование, както и всички дейности и услуги, обслужващи морския бизнес. Характерно е, че всички дейности в морската индустрия са взаимно свързани и развитието на една от тях води до развитие и на другите. Морската индустрия винаги е работила по международните изисквания и стандарти в пазарна среда. Добра предпоставка за нарастване значението на отрасъла в бъдеще е фактът, че ЕС определя развитието на морската индустрия като приоритетно.

Съгласно „Класификатор на икономическите дейности” (КИД-2008) две от основните икономически дейности, свързани с корабостроенето и кораборемонта са, както следва:

- 30.11 Строителство на плавателни съдове.
- 33.15 Ремонт и поддържане на плавателни съдове.

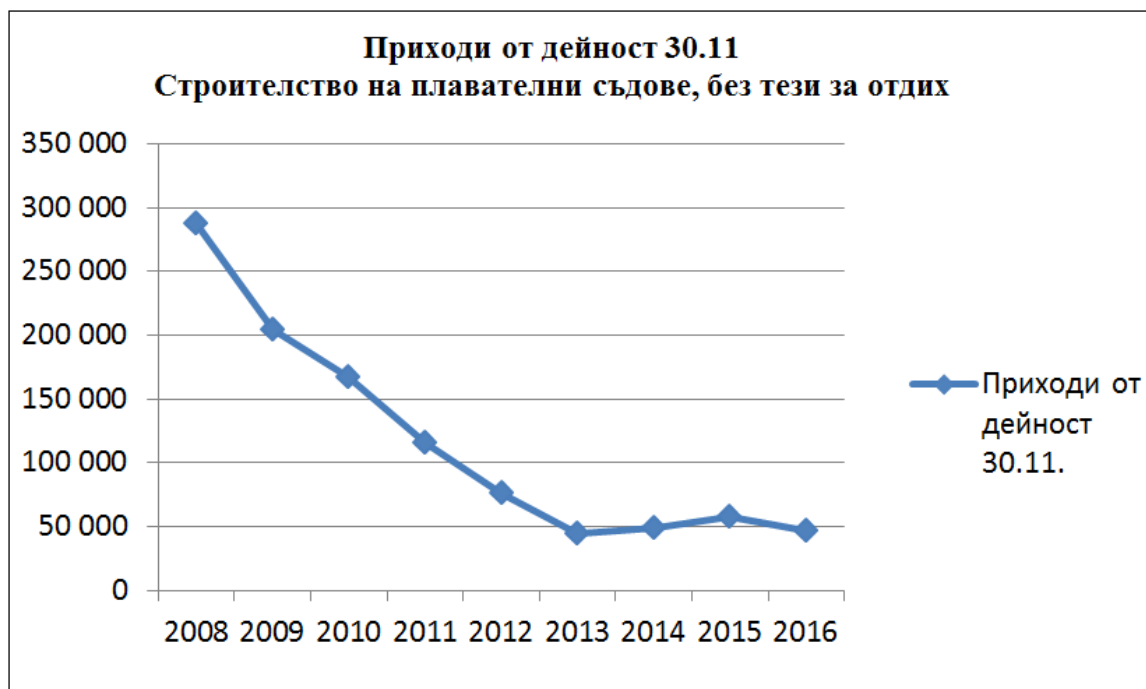
В Таблица 5 са отразени основните данни за икономическите дейности 30.11 и 33.15 за периода от 2008 г. до 2016 г.

Икономически дейности	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
30.11 Строителство на плавателни съдове, без тези за отпих									
Приходи от дейността - хил. лв.	287 935	204 460	167 104	115 905	76 403	44 432	49 591	<u>57 530</u>	<u>47 131</u>
Заети лица ¹ - брой	3 250	2 514	1 884	1 285	803	636	560	<u>615</u>	<u>..</u>
Разходи за възнаграждения - хил. лв.	34 472	23491	..	12 250	7 299	5 864	5 304	<u>6 381</u>	<u>4 316</u>
33.15 Ремонт и поддържане на плавателни съдове									
Приходи от дейността - хил. лв.	229 162	181 613	167 474	201 795	272707	217968	265065	<u>260 112</u>	<u>284 679</u>
Заети лица ¹ - брой	4 059	4 140	3 930	4 046	3 989	3 961	3 967	<u>4 119</u>	<u>4 495</u>
Разходи за възнаграждения - хил. лв.	45 416	39 808	39 843	40 968	44 750	43 540	47 515	<u>54 809</u>	<u>66 658</u>

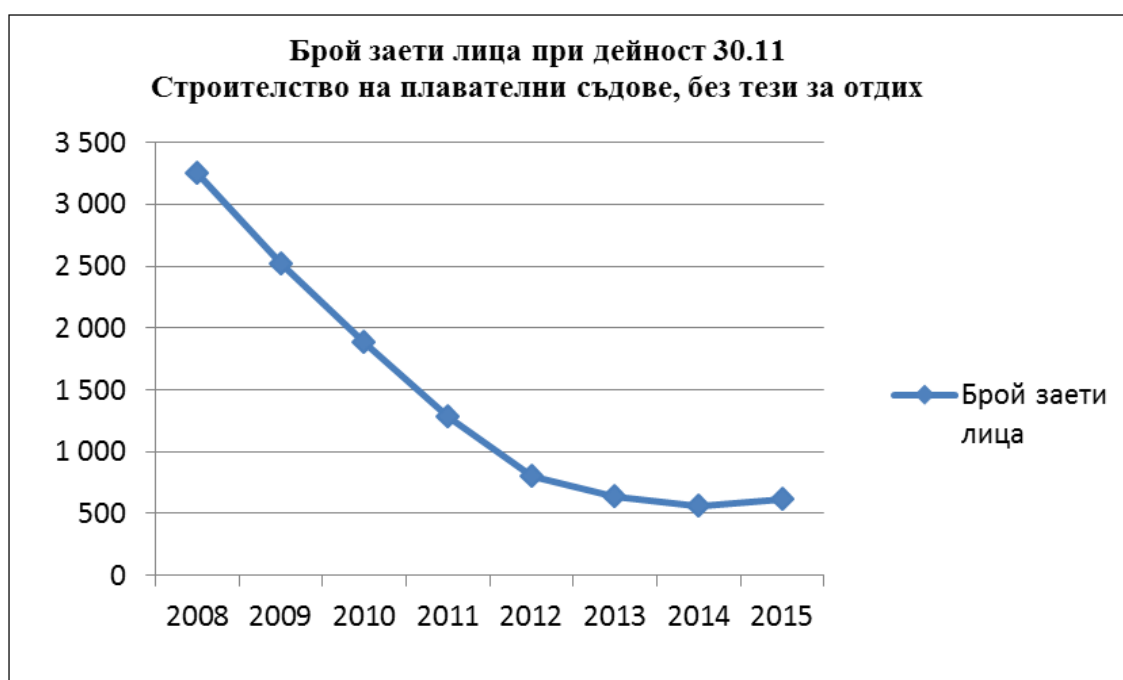
Забележка: "..." Конфиденциални данни - има само две предприятия или едно предприятие формира повече от 85% от дейността.

Таблица 5. Основни икономически дейности.

На Фигура 4 и Фигура 5 графично са представени два от основните параметъра свързани с дейност 30.11 Строителство на плавателни съдове, без тези за отпих за периода от 2008 г. до 2016 г.

Фигура 4. Приходи от дейност 30.11 Строителство на плавателни съдове, без тези за отдых.

Фигура 5. Брой заети лица при дейност 30.11.

Прави впечатление негативната тенденция в намаляването на приходите (почти 6 пъти) и в броя на заетите лица (почти 6 пъти), показваща значителните отстъпления на отрасъла в тази дейност. Реализирането на проекта с участието на български изпълнители, може да промени значително негативната тенденция, като ще могат да бъдат осигурени допълнителни работни места за 450-500 човека, като част от приходите ще останат в Република България. В допълнение, след реализацията на проекта, голяма част от интегрираната логистична поддръжка ще може да се извършва на територията на страната ни, което ще осигури възможност за постоянен финансов приход за българските предприятия.

4.4.4. Анализ разходи-ползи.

Съгласно „Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника” са извършени разчети на необходимите финансови средства за период от една година: персонал, текуща издръжка, разходи за ремонти и поддръжка, и участие в мисии и учения. В резултат от замяната на трите кораба, руско производство (пр. 1159 - 1 бр., пр. 1241.2 - 2 бр.) с два многофункционални модулни патрулни кораба ще се реализира икономия на финансови средства.

В Таблица 6 са отразени получените резултати, като крайният резултат е годишна икономия на финансови средства в размер на **7 300 000 лева**, при замяна на съществуващите кораби, руско производство с два многофункционални модулни патрулни кораба.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Разходи за кораб пр. 1159 - за 1 бр. (лв.)	Разходи за кораб-пр. 1241.2 - за 2 бр. (лв.)	Разходи за нов модулен патрулен кораб - за 2 бр. (лв.)	Разлика между 1 кораб пр. 1159, 2 пр. 1241.2 и 2 модулни патрулни кораба (лв.)
1.	Персонал и текуща издръжка на корабите за 1 година	<u>3 100 000</u>	<u>3 400 000</u>	<u>4 000 000</u>	<u>2 500 000</u>
2.	Разходи за ремонт и поддръжка на корабите за 1 година.	<u>2 500 000</u>	<u>3 800 000</u>	<u>2 600 000</u>	<u>3 700 000</u>
3.	Разходи за участия в мисии и учения на корабите за 1 година.	<u>4 700 000</u>		<u>3 600 000</u>	<u>1 100 000</u>
	Икономия	Всичко:			<u>7 300 000</u>

Таблица 6. Сравнителен анализ разходи/ползи.

В разходите за персонал и текуща издръжка са заложените необходимите средства за гориво-смазочни материали (ГСМ), разходи за заплати, ДОО и здравни осигуровки, плавателни на екипажа, храна на море, вода за пиене и домакински нужди, вещеве имущество, както и консумативи/миеци и почистващи препарати, канцеларски материали и др./. Разчетите са направени на базата на 108 дни на море, необходими за покриване на стандартите на НАТО.

Разходите за ремонт и поддръжка са направени за период от 6 години, през който ще изтече ресурса за експлоатация на корабите пр. 1159 и 1241.2. В разходите за корабите, руско производство са заложените 3 бр. среден ремонт на корпуса, спомагателните агрегати и механизми, въоръжение и техника, 3 бр. основен ремонт на главните двигатели, основен ремонт на газова турбина, среден ремонт на ХАС „МГК-322 Т”, 4 бр. текущи ремонти, 6 бр. докови ремонти и 4 бр. юстировки на ЗРК „Оса”, среден ремонт на ХАС „МГК-345” и аварийни ремонти. Следва да се отчита и факта, че разходите за ремонт и поддръжка на оръжие и техника не са гарантирани, тъй като единственият производител на същите е Руската Федерация.

В разходите за ремонт и поддръжка на многофункционалните модулни патрулни кораби са планирани 2 бр. среден ремонт на корпуса, главните и спомагателните агрегати и механизми, 4 бр. техническо обслужване /ТО на 12,18 и 24 месеца/ на въоръжение и техника, 2 бр. техническо обслужване /ТО на 36 месеца/ на въоръжение и техника, 2 бр. докови ремонти. Следва да се има предвид, че новият проект осигурява минимални разходи в първите 5- 7 години след придобиване на корабите, тъй-като в този период въоръжението и техниката са в гаранционен срок.

Разчетите за участие на корабите в мисии, операции, международни инициативи и учения са направени на база плаване на корабите през годината за 108 дни по 12 часа плаване на ден *(1 мисия (операция) - 40 дни, международни инициативи - 40 дни, учения-28 дни - всичко 1296часа).*

Отчитайки, че остатъчният срок за експлоатация за корабите пр. 1159 и 1241.2 е до 5 години, икономииите за периода ще възлизат приблизително на 36 500 000 лв.

5. ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ

5.1. Стойност на проекта

Съгласно получените отговори на изпратените Искания за предоставяне на информация през 2015 г., както и получената оферта през 2017 г., прогнозната максимална стойност на проекта ще е 984 млн. лв. с ДДС.

Сумата включва разходите за придобиване на двата многофункционални модулни патрулни кораба, първоначалния комплект ЗИП, средствата за обучение, обучението на екипажите на двата кораба и първоначалната интегрирана логистична поддръжка (за период от 3 г.).

Сумата не включва боеприпасите, както и цялото оборудване, което попада в обхвата на т.нар. оборудване, доставяно от държавата (Government Furnished Equipment - GFE) (криптографски средства и др.).

5.2. Начин на плащане

Предвижда се плащането да се осъществи за период от 9 години, с примерно разпределение на плащанията, както следва:

	<u>Първа</u> <u>година</u> <u>(2018)</u>	<u>Втора</u> <u>Година</u> <u>(2019)</u>	<u>Трета</u> <u>Година</u> <u>(2020)</u>	<u>Четвърта</u> <u>Година</u> <u>(2021)</u>	<u>Пета</u> <u>Година</u> <u>(2022)</u>	<u>Шеста</u> <u>Година</u> <u>(2023)</u>	<u>Седма</u> <u>Година</u> <u>(2024)</u>	<u>Осма</u> <u>Година</u> <u>(2025)</u>	<u>Девета</u> <u>Година</u> <u>(2026)</u>
<u>Сума за</u> <u>плащане</u> <u>(млн. лв.)</u>	<u>171</u>	<u>171</u>	<u>171</u>	<u>187</u>	<u>90</u>	<u>30</u>	<u>-</u>	<u>84</u>	<u>80</u>

Таблица 7. Разпределение на плащанията по години.

Забележка:

1. Посоченото разпределение на финансовите средства по години е прогнозно и се допуска коригирането му в рамките на общата прогнозна максимална стойност, съгласувано с Министерството на финансите и съгласно действащата в страната законова рамка в зависимост от изпълнението на етапите за реализиране на проекта.

2. Необходимите финансови средства за изпълнението на проекта ще бъдат предвиждани в хода на съставянето на средносрочната бюджетна прогноза, съобразно параметрите и сроковете за неговата реализация, заложен в договора за придобиване на техниката.

5.3. Източници на финансиране на проекта

Предлага се целево финансиране от Централния бюджет за период от девет години, като основната част от необходимите финансови средства са включени в Закон за държавния бюджет за 2018 г., както и в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2019 – 2021 г.

5.4. Размер и валута на необходимите финансови средства

Необходимите финансови средства, в зависимост от избрания начин за плащане (еднократно или разсрочено плащане), се очаква да бъдат от порядъка на **984 млн. лв. с ДДС**, като разплащанията по договора за придобиване ще бъдат в евро (€) или в български лева.

6. ГАРАНТИРАНЕ РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ОТБРАНИТЕЛНА ИНДУСТРИАЛНА БАЗА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

Актуализираната стратегия за национална сигурност на Република България, приета с Решение на НС от 14.03.2018 г., обн., ДВ, бр. 26 от 23.03.2018 г., регламентира политиките за финансова и икономическа сигурност, сред които са защитата и развитието на българската отбранителна, технологична и индустриална база. Използване на възможностите за осъществяване на интегрирани проекти в контекста на ЕС и НАТО. Активизиране на сътрудничеството в двустранен формат за разработване на нови технологии и производство на съвременни продукти, свързани с отбраната. Насърчаване на предприятията от българската отбранителна индустрия в усилията им по квалификацията и преквалификацията на специализирани кадри със средно и висше техническо образование, а също и по развитието на научноизследователска и развойна дейност за нуждите на специалното им производство.

Съгласно чл. 165 от Стратегията, приоритет на отбранителната политика е развитие на модерна отбранителна институция, основана на интегрирана система за ефективно управление на отбраната под граждански и парламентарен контрол, като това изисква и увеличаване на участието ни в структури, програми и проекти съвместно с нашите съюзници и партньори в рамките на агенциите на НАТО, Европейската агенция по отбраната и реализация на програмата на ЕС за изследвания по сигурността и иновации; създаване на максимални възможности за включване на националната отбранителна технологична и индустриална база и изследователски/иновационни способности.

За да се гарантира развитието на националната отбранителна индустрия на Република България, при реализацията на проекта следва да бъде заложено изискване целият процес на строителство, монтиране на различните видове въоръжение и техника, както и техните изпитвания, на поне един от корабите, да бъдат извършени на територията на Република България.

7. ИНДУСТРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Индустриалното сътрудничество цели увеличаване на способностите (или създаване на нови такива) на българската индустрия в областта на отбраната и сигурността, за гарантиране на стратегическите интереси на Република България.

Проектът предвижда всеки потенциален изпълнител да предложи проекти за индустриално сътрудничество във всяка една от следните три области:

- изграждане на национални способности за логистична поддръжка на многофункционалните модулни патрулни кораби;
- дългосрочно коопериране с българската индустрия с цел развиване на индустриални и технологични способности в Република България;
- изграждане на способности в областта на сигурността и отбраната.

Най-важната от трите области е изграждането на национални способности за логистична поддръжка на многофункционалните модулни патрулни кораби, като целта е постигане на максимално възможното ниво (от икономическа и технологична гледна точка) на независимост при експлоатацията на корабите в Република България. Това може да се постигне чрез:

- придобиване/изграждане на способности за изпълнение на основните прегледи на корабите;
- придобиване/изграждане на способности за ремонт на блокове, агрегати и детайли от комплектацията на корабите;
- придобиване/изграждане на способности за метрологичен контрол и/или калибриране на контролно-проверочната апаратура;
- придобиване/изграждане на способности за извършване на модификации и/или модернизации на корабите.

Дългосрочното коопериране с българската индустрия цели изграждане на способности и даване на достъп на българската отбранителна индустрия до световните пазари, свързани с производството и поддръжката на продукти в областта на сигурността и отбраната. Възможни проекти в тази област са:

- производство на различни резервни части и консумативи за корабите;
- разработка/актуализиране/модифициране на програмни продукти за системите на корабите;
- производство на боеприпаси;
- трансфер на технологии за производство на различни видове въоръжение и оборудване.

8. ВЪЗМОЖНИ ПРАВНИ ПОДХОДИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА

С реализирането на проекта за придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб Република България ще осигури стратегически дългосрочно своя национален интерес в областта на отбраната и сигурността, тъй като тези ресурси са пряко свързани с гарантиране на националния суверенитет.

С РМС-156/16.03.2017 г. е определено наличието на основен интерес, свързан със сигурността на страната по чл. 149, ал.1, т.2 от Закона за обществените поръчки при реализацията на инвестиционен проект „Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС” – морският суверенитет.

Отчитайки необходимостта от защита на основни интереси, свързани със сигурността на страната, сключването на договор за реализирането на проекта за придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб следва да се осъществи при условията на "Наредба за критериите и реда за определяне наличието на основни интереси в случаите по чл. 13, букви "а", "е" и "ж" и чл. 149, ал.1, т.2 от Закона за обществени поръчки, които трябва да бъдат защитени при сключване на договор за обществена поръчка или при провеждане на конкурс за проект"(Обн. ДВ, бр. 83 от 21.10.2016 г.).

Този подход е в съответствие и с утвърдената международна практика при придобиване на бойни кораби от държавите за целите на техните въоръжени сили, при съобразяване на Закона за обществените поръчки и приложимото право на ЕС.

При необходимост, могат да бъдат проучени и приложени други правни възможности за реализиране на проекта с оглед конкретните фактически обстоятелства, включително и прилагане на общия ред на ЗОП.

9. ПРИМЕРЕН РАЗЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОЕКТА

След приемането на Проекта за инвестиционен разход от Народното събрание ще бъдат изпълнени дейностите показани в Таблица 8.

Ще бъде проведена процедура за избор на Изпълнител на проекта. Веднага след подписването на договора с избрания изпълнител, независимо дали е нов или вече реализиран проект, започва проектиране, целта на което е да се покрият изискванията на ВМС, като проектната документация ще се утвърждава съгласно утвърдения ред в Министерство на отбраната. Документацията ще бъде контролирана и от класификационна организация като трета независима страна, която трябва да е член на IACS (International Association of Classification Societies) и от държава, член на НАТО (Bureau Veritas, Lloyds Register, American Bureau of Shipping и др.), имаща способности за контролиране проектирането и строителството на такъв тип кораби.

Незабавно след сключването на договора започва и строителството на първия кораб с доставката на необходимите количества стомана, както и на основните агрегати. След тяхната доставка следва рязането на стоманата, изработката на различните секции, стапелна сборка и цялостно строителство на корпуса на кораба и насищането му със системи и оборудване. Целият процес се следи от класификационната организация. Едновременно с това започва производството на въоръжението и сензорите от различните доставчици, като следва да се има предвид, че този период е с продължителност около 24 месеца за първия кораб и 30 месеца за втория.

След като са доставени въоръжението и сензори, се пристъпва към техния монтаж и интеграция под ръководството на компанията, доставяща Автоматизираната система за бойно управление. След монтажът им започва обучението на определения екипаж, след което започва приемането на кораба по време на което се провеждат швартови изпитания, ходови изпитания и изпитания на въоръжението и сензорите. След тяхното успешно завършване следва приемането на кораба от комисия. Този процес е еднотипен и за двата кораба, като се очаква първия кораб да бъде приет през 2022 г., а втория през 2023 г.

В случай, че финансовата рамка на проекта позволи и изпълнението на Опция 1, Опция 2 и/или Опция 3, същите ще се изпълняват едновременно с цялото строителство на корабите. Ако няма финансиране за опциите, същите ще бъдат изпълнени след осигуряването на необходимите финансови средства, като е необходимо да се предвиди време от около 36 месеца за производство и доставка на необходимото оборудване от състава на опциите.

№	Основна дейност	Първа година	Втора година	Трета година	Четвърта година	Пета година	Шеста година
1.	Приемане на Проект за инвестиционен разход от НС	△					
2.	Провеждане на процедура за избор на Изпълнител	△					
3.	Проектиране за покриване на изискванията на ВМС		△ → △				
ПЪРВИ КОРАБ							
1.	Строителство на първия кораб		△ → △				
2.	Производство на въоръжението и оборудването		△ → △				
3.	Монтиране на въоръжението и оборудването			△ → △			
4.	Обучение на екипажа на първия кораб				△ → △		
5.	Приемане на първия кораб					△ → △	
ВТОРИ КОРАБ							
1.	Строителство на втория кораб		△ → △				
2.	Производство на въоръжението и оборудването		△ → △				
3.	Монтиране на въоръжението и оборудването				△ → △		
4.	Обучение на екипажа на втория кораб				△ → △		
5.	Приемане на втория кораб						△ → △

Таблица 8. Основни дейности при реализацията на проекта.

10. РИСКОВЕ

Основният риск за придобиването на многофункционалните модулни патрулни кораби, произтича от неосигуряването на необходимите финансови средства и от забавяне на реализацията.

10.1. Идентифициране на рисковете.

Идентифицирането на рисковете беше извършено по „Евристичен” метод. Експертна група от Командването на ВМС идентифицира следните рискове: Риск № 1 „Недостиг на финансови средства за стартиране на проекта”, Риск № 2 „Забавяне на реализацията след стартирането” и Риск № 3 „Рязка промяна на визията и приоритетите за изграждане на Въоръжените сили”. Тези рискове, при евентуално тяхно събъждане, биха застрашили постигането на целта на проекта, както следва:

- **Риск № 1** „Недостиг на финансови средства за стартиране на проекта”. За реализирането на такъв проект ще бъдат необходими значителни финансови средства, които засега не са осигурени. Този риск може да настъпи при следните **рискови събития**:

- недостиг на финансови средства за капиталови разходи необходими за реализацията на проекта;

- намаляване на финансовите средства за капиталови разходи в следствие на непредвидени обстоятелства, като непланирано участие в операции (мисии), в ликвидиране на последствията от природни бедствия и др.;

- несключване на договор за реализация на проекта в рамките на определената финансова рамка от 984 млн. лв. с ДДС.

- **Риск № 2** „Забавяне на реализацията след стартирането”. Поради мащабите на проекта съществува вероятност за възникване на проблеми при реализацията. Евентуално значително забавяне може да възпрепятства постигането на първоначално поставените цели и желания краен резултат. Този риск може да настъпи при следните рискови събития:

- недостиг на финансови средства по време на реализацията на проекта;

- неспазване на сроковете за строителство от страна на изпълнителя.

- **Риск № 3** „Рязка промяна на визията и приоритетите за изграждане на Въоръжените сили”. Такава промяна може да се отрази върху обхвата от необходимите способности, които ВМС следва да притежават, чрез придобиването на многофункционални модулни патрулни кораби. Това от своя страна ще се отрази на цялостната реализация на проекта. Като се започне от отказ за стартиране на проекта до намаляване на изискванията към корпуса, въоръжението и техниката на корабите предвидени за придобиване. Този риск може да настъпи при следните рискови събития:

- промяна на планиращите сценарии в следствие на промяна средата на сигурност;

- недостиг на финансови средства за реализация на плана за изграждане на ВС;

- промяна във визията за развитие на ВМС.

След идентифициране на рисковете се пристъпи към техния качествен анализ. Значимостта им по отношение, непостигането на целта на проекта е изследвана по метода на „експертната оценка”. За целта бяха разработени и попълнени анкетни карти за предложения вариант на придобиване. Анализа от получените резултати послужи за изготвяне на риск-регистър.

Състоянието на изследваните рискове е показано в матрицата на риска (Фигура 6).

ВЕРОЯТНОСТ	Висока			
	Средна		Риск № 2	Риск № 1
	Ниска		Риск №3	
		Ниско	Средно	Високо
		ВЛИЯНИЕ		

Фигура 6. Матрица на рисковете.

10.2. Действия по намаляване влиянието на рисковете.

- За намаляване влиянието на Риск № 1 „Недостиг на финансови средства за стартиране на проекта”:
 - договаряне на придобиването при разсрочено плащане с първоначален гратисен период;
 - убеждаване на държавното ръководство за важността на проекта и отпускане на средства от Централния бюджет;
 - използването на опции при сключването на договора за реализация на проекта, с последващо осигуряване на необходимото финансиране на предвидените опции;
 - търсене на алтернативни методи за реализация на придобиването - съвместно придобиване с други страни членки на НАТО, чуждестранно финансиране и др.
- За намаляване влиянието на Риск № 2 „Забавяне на реализацията след стартирането”:
 - убеждаване на държавното ръководство за важността на проекта и отпускане на средства от Централния бюджет;
 - поставяне на точни срокове при подписване на договор с изпълнителя и включване на значителни неустойки при забавяне изпълнението на проекта;
 - формулиране на всички изисквания към отбранителния продукт по време на подготвителната фаза;
 - изграждане на система от мероприятия за периодичен отчет за реализацията на придобиването.
- За намаляване влиянието на Риск № 3 „Рязка промяна на визията и приоритетите за изграждане на Въоръжените сили”:
 - изграждането на поне един кораб и разсрочване на изпълнението на опциите след приоритизиране на необходимите способности.

10.3. Вариант за действие при настъпване на рисковете.

При настъпване на някой от рисковете, посочени в т. 10.1., следва да се стартира процес по придобиване на кораби втора употреба в обхвата на заложените способности в ПИР за ммпк и определената финансова рамка.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

№	Наименование
1.	Конституция на Република България, обн. ДВ бр.57 от 13.07.1991 г.
2.	Закон за отбраната и въоръжените сили на Република България, обн. ДВ бр. 35 от 12.05.2009 г., <u>посл. изм. и доп. ДВ бр.7 от 19.01.2018 г.</u>
3.	Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България, обн. ДВ бр. 12 от 11.02.2000 г.
4.	Закон за обществените поръчки, обн. ДВ бр. 13 от 16.02.2016 г., <u>посл. изм. и доп. ДВ бр.7 от 19.01.2018 г.</u>
5.	<u>Наредба за критериите и реда за определяне наличието на основни интереси в случаите по чл. 13, букви "а", "е" и "ж" и чл. 149, ал.1, т.2 от Закона за обществени поръчки, които трябва да бъдат защитени при сключване на договор за обществена поръчка или при провеждане на конкурс за проект.</u>
6.	<u>Актуализирана стратегия за национална сигурност на Република България, обн. ДВ бр.26 от 23.03.2018 г.</u>
7.	План за развитие на въоръжените сили до 2020 г., обн. ДВ бр. 3 от 12.01.2016 г.
8.	Програма за развитие на отбранителните способности на въоръжените сили до 2020
9.	<u>Решение на Министерския съвет №156/16.03.2017 г., относно определяне наличието на основен интерес, свързан със сигурността на страната по чл. 149, ал.1, т.2 от Закона за обществените поръчки при реализацията на инвестиционен проект „Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС”.</u>
10.	Доктрина за морски операции (НП-3.1).
11.	Доклад за отбранителна способност "Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС" с рег. № 20-26-691/07.03.2014 г.
12.	Заповед на министъра на отбраната на Република България № Р-307/31.07.2014 г., относно назначаване на работна група за разработване на Концепция за изграждане на отбранителна способност.
13.	Концепция за изграждане на отбранителна способност "Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС".
14.	Исходно задание "Многофункционален модулен патрулен кораб" с рег. № 7416/04.12.2015 г.
15.	Заповед на министъра на отбраната на Република България № Р-36/08.02.2016 г., относно назначаване на работна група, включваща представители на структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия за изработване на Тактико-техническо задание (ТТЗ) за проект "Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб".
16.	Пакет Цели на способностите <u>2017</u> - Заповед на министъра на отбраната <u>ОХ-22/19.04.2017 г.</u>
17.	<u>Актуализирани сценарии за планиране в процеса на Прегледа на структурата на въоръжените сили през 2018 г.</u>
18.	Концепции на операциите по сценариите за планиране, приложение към документ с рег. № 211000-002-05/3-45/03.06.2010 г.

19.	Описание и кодове на способностите („Bi-SC Agreed Capability Codes and Capability Statement”, 21.03.2016 г.
20.	Заповед на министъра на отбраната № ОХ-744/14.10.2014 г. относно въвеждане на проектно управление в Министерството на отбраната.
21.	Заповед на министъра на отбраната № О Х-876/16.12.2015 г. относно назначаване на бордове за управление на проекти, проектни ръководители и ръководители на екип/и на проектите одобрени за включване в Портфолиото от проекти на Министерство на отбраната.
22.	„Ръководство за проектно управление в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия”, 2016 г.
23.	<u>Заповед ОХ-311/30.03.2017 г., относно назначаване на Борд за управление на проект, ръководител на проект и работен екип на инвестиционен проект "Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб".</u>
24.	Стандарти на Съюзното командване по операциите за войските и силите, Volume VIII, Maritime Evaluation Manual (MAREVAL), dated 12 July 2017; Volume IV - Maritime Forces Standards, <u>dated 23 October 2017</u> .
25.	ATP-01 VOL I (F) (NC) ALLIED MARITIME TACTICAL INSTRUCTIONS AND PROCEDURES.
26.	ATP-01 VOL II (H) ALLIED MARITIME TACTICAL SIGNAL AND MANEUVERING BOOK.
27.	ATP-03 (B) (NC) ANTI-SUBMARINE EVASIVE STEERING.
28.	ATP-04 (F) ALLIED NAVAL GUNFIRE SUPPORT.
29.	ATP-10 (D) SEARCH AND RESCUE.
30.	ATP-16 (F) REPLENISHMENT AT SEA.
31.	ATP-28 (D) (NC) ALLIED ANTI-SUBMARINE WARFARE MANUAL.
32.	ATP-28 SUPP (NR) (ed.1) ALLIED ANTI-SUBMARINE WARFARE MANUAL ELECTRONIC SUPPLEMENT.
33.	ATP-31 (D) (NC) NATO ABOVE WATER WARFARE MANUAL.
34.	ATP-43 (C) SHIP-TO-SHIP TOWING.
35.	ATP-55 (D) (NS) SECRET ALIED MARITIME TACTICAL INSTRUCTION AND PROCEDURES.
36.	ATP-71 (A)ALIED MARITIME INTERDICTION OPERATIONS.
37.	ATP-74 (A) (NC) ALLIED MARITIME FORCE PROTECTION AGAINST ASYMMETRIC THREATS IN HARBOUR AND ANCHORAGE.